

ת"פ 2269/02/13 - מדינת ישראל, שלוחת תביעות אילת נגד א י כ

בית משפט השלום באילת

12 אפריל 2015

ת"פ 2269-02-13 מדינת ישראל נ' כ

בפני כב' השופט יוסי טופף

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד שחר עידן
שלוחת תביעות אילת

נגד

הנאשם:

א י כ

ע"י ב"כ עו"ד ירום הלוי

הכרעת דין

תוכן עניינים (לפי פסקאות)

- א. כתב האישום..... 1-2
- ב. תשובת הנאשם..... 3
- ג. תמצית פרשת התביעה..... 4-5
- ד. תמצית פרשת ההגנה..... 6-7
- ה. אמרות הנאשם במשטרה..... 8
- ו. שחזור בדירת הנאשם..... 9
- ז. יריעת המחלוקת..... 10-11
- ח. כשירות לעמוד לדין, אחריות לביצוע המעשים ונפקות הלקות הנפשית..... 12-16
- ט. בחינת קבילות הודאת הנאשם..... 17-35
- זכות ההיוועצות בעורך דין והזכות להליך הוגן..... 19-26
- איומים והפעלת לחץ נפשי..... 27-31

32-34	- הפחתת חומרת העבירה
36-51	י. בחינת משקלה של הודאת הנאשם
38-45	- המבחן הפנימי
46-51	- המבחן החיצוני
52-56	יא. התנהגות מאוחרת של הנאשם שאינה מתיישבת עם חפות
57-59	יב. שתיקת הנאשם
60-64	יג. עבירת התקיפה הגורמת חבלה ממש כלפי בן זוג
65-66	יד. סוף דבר

א. האישום

1. הנאשם הועמד לדין, בגין עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיפים 380 ו-382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

2. בהתאם לכתב האישום, במועד הרלוונטי, הנאשם וגב' ד א (להלן: "המנוחה") היו בני זוג והתגוררו יחדיו באילת. המנוחה סבלה מתת פעילות של בלוטת התריס, בעיות נשימה, דופק לא סדיר ושומנים בדם. הנאשם היה מודע למצבה הבריאותי של המנוחה. בתאריך 16.1.2013, בין השעות 3:30 ל-5:40, תקף הנאשם את המנוחה בדירתם, בכך שהכה אותה בחוזקה פעמיים, באמצעות אגרוף יד ימין לצלעותיה בצדה השמאלי, ובידו השמאלית פגע במצחה. כתוצאה מהתקיפה, נפלה המנוחה ונגרמו לה חבלות של ממש, בדמות מכאוב ופצעי שפשוף בפניה. הנאשם הותיר את המנוחה מוטלת על הרצפה. בשעה 5:40 בקירוב, התקשר הנאשם למעסיקו ומסר לו כי הוא הגיע לביתו ומצא את המנוחה על הרצפה והתנצל בפניו שלא יוכל להגיע לעבודה באותו היום. בשעה 5:44 התקשר הנאשם למגן דוד אדום ומסר שהמנוחה נפלה ואינה מגיבה, וביקש להזמין אמבולנס. הנאשם התבקש לבצע פעולות החייאה במנוחה. בשעה 5:50 הגיע למקום צוות רפואי, שמצא את המנוחה ללא רוח חיים, קבע את מותה וציין כי "ככל הנראה מדובר במוות מזה מס' שעות" עובר להגעתם. פתולוג מהמרכז הרפואי אסף הרופא במרכז הלאומי לרפואה משפטית, ד"ר זייצב, חיווה דעתו כי המנוחה נפטרה, קרוב לוודאי, מהפרעת קצב הלב, על רקע מוקדי ליפית בשריר הלב, וכי לא ניתן לשלול אפשרות כי ההתרגשות שנבעה מגרימת חבלות, שעות ספורות קודם לכן, החישה את מותה במנגנון של דחק רגשי על רקע שינויים חולניים כרוניים בלב. הפתולוג קבע כי הנזקים החבלניים שנמצאו בגופת המנוחה אינם קטלניים כשלעצמם.

ב. תשובת הנאשם

3. במענה לכתב האישום, כפר הנאשם, באמצעות בא-כוחו, בביצוע העבירה המיוחסת לו. הנאשם אישר כי הוא והמנוחה היו בני זוג, גרו יחדיו, והוא היה מודע למצבה הבריאותי, כאמור בכתב האישום. הנאשם טען כי המנוחה נפצעה כתוצאה מנפילתה במועד המצוין, לפנות הבוקר, בעת שישן במיטתם, או במועדים שקדמו לאותו היום, שאינם קשורים אליו. הנאשם אישר כי שוחח עם מעסיקו, כפי שצוין בכתב האישום, אך טען כי באותה עת הוא לא העלה על דעתו שהמנוחה אינה בחיים. הנאשם אישר ששוחח עם מגן דוד אדום ואת הגעת צוות רפואי לדירתם, שקבע את מות המנוחה, וביקש להדגיש כי מותה ארע בשעה שישן. הנאשם טען שלא הכה את המנוחה, לא גרם לה לחבלות ולא היה מעורב במותה.

נטען כי כל האמרות בהן הודה הנאשם בתקיפת המנוחה אינן קבילות, משום שהן חולצו ממנו באיומים ולאחר הפעלת לחצים בלתי הוגנים. נמסר כי הנאשם לקה בילדותו בהתקף אפילפטי חמור, במהלכו לא הגיע חמצן בכמות מספקת למוחו, ומאז הוא סובל ממגבלות קוגניטיביות ורגשיות. על רקע זה, כך נטען, הנאשם הודה במעשה, שלא מתוך רצון חופשי, ובהמשך דבק בהודאתו השקרית, מתוך שכנוע פנימי המשולב בפחדיו מהחוקר, אשר לחץ עליו באופן בלתי הוגן ואינטנסיבי, להודות כי הכה את המנוחה.

ג. תמצית פרשת התביעה

4. מטעם התביעה נשמעו 3 עדים. להלן עיקרי הדברים:

4.1 השוטר זאב איזמירלי (להלן: "איזמירלי"), הנמנה על צוות חקירת האירוע, גבה מהנאשם מספר הודעות ונכח בשחזור האירוע בדירתו. איזמירלי מסר כי הנאשם הודה בחקירתו כי הכה את המנוחה באותו הלילה בו מצאה את מותה. איזמירלי ציין בעדותו כי פירט לנאשם את זכויותיו לשמור על זכות השתיקה, להיוועץ בעורך דין והבהיר לו כי כל אשר יאמר עשוי לחזק את הראיות נגדו. איזמירלי הדגיש כי בכל החקירות, הנאשם היה מודע היטב לזכויותיו ולחשדות נגדו, הגיב לשאלות ולעיתים בחר לשמור על זכות השתיקה. החקירות מתועדות בווידאו והנאשם חתם על הודעותיו. איזמירלי ציין ששאל את הנאשם על יחסיו עם המנוחה ומשפחתה והתמקד בהתרחשות בדירתם במהלך הלילה בו נמצאה המנוחה מוטלת על הרצפה ללא רוח חיים. איזמירלי סיפר כי התרשם שהנאשם הבין את אופי הליך החקירה, אינו סובל ממגבלה שכלית כלשהיא או מטופל בתרופות ושוחח עמו על מחלת הנפילה ממנה סבל הנאשם בעברו, מקום עבודתו ומכרים משותפים. איזמירלי מסר שהבחין כי ידו של הנאשם הייתה חבולה והתעורר בו החשד כי הנאשם הכה את המנוחה ביד זו. איזמירלי סיפר כי כיבד את הנאשם בשתייה ובעוגה, שלל הפעלת לחץ בלתי הוגן או הפחדתו ומסר שהדגיש בפניו שמטרת החקירה להגיע לחקר האמת.

לבקשת ההגנה, הוגש מזכר שערך איזמירלי ביום 16.1.2013 (נ/1) שם כתב, כך:

"היום הגעתי למרחב אילת בסמוך לשעה 07:30 לאחר שנמסר לי כי היה אירוע חריג ויש חשוד במרחב. העליתי את החשוד כ א ... יליד 1963 הזהרתי אותו בעל פה שהוא לא חייב לדבר איתי ואם הוא רוצה הוא יכול להביא עורכי דין לפני כן והתחלתי לתשאל אותו. בתחילה מסר כי לא ידע מה קרה וקם בשעה 05:30 ומצא את המנוחה ... במסדרון עם דם כאשר פניה על הרצפה. בהמשך מסר לי כי היחסים ביניהם לא טובים והוא איתה כבר 14 שנה למרות שהוריו אמרו לו לעזוב אותה כי היא לא עושה כלום, ולא דואגת לו בכלום. לדבריו הגיע אתמול בלילה בסמוך לשעה 23:00, המנוחה פתחה לו את הדלת נכנסה למיטה הוא אכל משהו ונכנס לישון. בסמוך לשעה 03:30 התעורר ראה שהיא לא במיטה, מצא אותה בסלון, אז לדבריו 'הכל התפרץ לו החוצה והיה כמכת זעם' החל ויכוח ביניהם בסלון על זה שהיא לא מתפקדת בשלב מסוים הוא נתן לה מכת אגרוף חזקה ביד ימין שלו לצלעות שלה בצד שמאל שלה, ונתן לה אגרוף חזק במצח (הנ"ל מראה לי כיצד היכה בה בעוצמה כאשר הוא דופק על הדלת פלדלת במשרד). לאחר מכן הלך לישון שמע אותה בוכה ובסמוך לשעה 05:30 מצא אותה מוטלת בשלולית דם כאשר הפנים שלה בתוך שלולית דם. ואז התקשר למעסיקו גיל פרטוש ולאחר מכן ל-144 לשאול מה הטלפון של מד"א ולאחר מכן הגיעו שוטרים לזירה. לשאלתי מדוע לא סיפר בהתחלה את האמת מסר שפחד. לציין שהתשאול הוקלט ותועד באמצעים כמו כן החשוד קיבל חתיכת עוגה וכוס תה במהלכו".

4.2 צביקה סטוקולוב (להלן: "סטוקולוב") קצין תשאול במרחב אילת, מסר שהשתתף בחקירת הנאשם ויצא עמו, בליווי שוטרים נוספים, לדירתו לשם ביצוע שחזור ("הובלה והצבעה"). סטוקולוב מסר כי הנאשם הוזחר מספר פעמים שאינו חייב להשתתף בשחזור והדבר יתבצע בהסכמתו בלבד. סטוקולוב ציין שהודיע לנאשם, לא אחת, שיש לו זכות להיוועץ בעו"ד טרם תחילת השחזור. לדבריו, הנאשם נתן הסכמתו לביצוע השחזור וככל שהיה מבקש להיפגש עם עו"ד, הדבר היה מתאפשר לו, אך הוא לא ביקש להיוועץ בעורך דין, גם לאחר שהודע לו שעורך דינו מהסנגוריה הציבורית התקשר. סטוקולוב מסר שהנאשם שיתף פעולה, סיפר על השתלשלות הדברים מרצונו הטוב והחופשי, מבלי שהופעל עליו לחץ, ענה בכנות לשאלות, והתקבל הרושם שהנאשם הבין שעשה טעות חמורה. הנאשם תיאר והדגים כיצד פגע במנוחה באזורי הצלעות והראש והסביר כי היה עצבני עליה בשל חוסר תפקודה. הנאשם הביע צער על מעשיו. סטוקולוב מסר שהודיע למשפחת הנאשם על מעצרו טרם היציאה לביצוע השחזור. הוגשו דו"ח הובלה והצבעה (ת/21), תיעוד מצולם ותמלול (ת/22).

4.3 א ק, מורה במקצועה, המתגוררת בדירה שמעל לדירת הנאשם והמנוחה. א סיפרה כי בליל האירוע, התעוררה פעמיים משנתה לשמע צעקות של גבר ואישה ורעש שדמה להזזת רהיטים. א תיארה את הצעקות כקולות מהבטן וציינה כי אלה לא היו קולות של ילדים, כפי שלעתים נשמעים מבחוץ, באזור שסמוך לבניין המגורים, אלא הם בקעו מהדירה שמתחתיה. א ציינה כי בדירתה מותקנת דלת אקוסטית ולכן היא לא שומעת רעשים מהדירה הסמוכה לדירתה ומעל לדירת מגוריה

אין דירה אחרת. א סיפרה כי הנאשם והמנוחה היו שכנים שקטים, והיא שמעה מאחת השכנות שהם "מוגבלים שכלית".

5. המאשימה הגישה, בין היתר, את המסמכים הבאים:

5.1 הודעותיו של הנאשם, לרבות עריכת השחזור בביתו, תיעוד חזותי ותמלול.

5.2 חוות דעת של ד"ר קונסטנטין זייצב, פתולוג ממרכז הרפואי אסף הרופא - המרכז הלאומי לרפואה משפטית, מיום 30.1.2013 (ת/7), ממנה עלה כי המנוחה נפטרה, קרוב לוודאי, מהפרעות בקצב הלב על רקע מוקדי לייפת בשריר הלב. על גופתה נצפו פצעי קרע ופצעי שפשוף בפנים, דימומים תת עוריים בגפיים, שנגרמו מחבלה קשה ישירה (מכה) או בלתי ישירה (נפילה) עד כ-24 שעות לפני המוות. צוין כי לא ניתן לשלול אפשרות שהתרגשות כתוצאה מחבלות שעות ספורות לפני מותה החישה את מותה במנגנון של דחק רגשי (אמוציונלי) על רקע שינויים חולניים כרוניים בלב. צוין כי הנזקים החבלניים שנמצאו בגופתה של המנוחה אינם קטלניים כשלעצמם.

5.3 חו"ד של ד"ר מיכאל דוברוסין, סגן פסיכיאטר מחוזי בלשכת הבריאות מחוז דרום, מיום 24.1.2013 (ת/20), אשר מצא את הנאשם כמי שאינו לוקה במחלת נפש פסיכוטית פעילה, כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו במידה וביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום (בעניין חוות דעת זו יורחב בהמשך).

5.4 דו"ח פעולה של השוטר ירון סמימי מיום 16.1.2013 (ת/5), לפיו כשהגיע לדירת הנאשם, מסר לו הפרמדיק כי נקבע מותה של המנוחה. סמימי פגש בנאשם, אשר דיבר בטלפון ואמר: "היא נפטרה לי". סמימי ראה את גופתה של המנוחה שכובה על הרצפה, כשעל פלג גופה העליון סימני דם והיו גם מריחות דם על הרצפה. במקום היו 2 כלבים. הנאשם מסר "כי קם בבוקר לעבודה בחמש וחצי ואז גילה את אשתו על הרצפה עם סימני דם בפנים, והוא הפך אותה והתקשר למד"א ... והם הנחו אותו איך לבצע החייאה והוא לא הצליח להחיותה עד שמד"א הגיעו". סמימי ציין כי במהלך התחקור, הנאשם נראה לו "קר", ללא סימני צער, קשוח עם פנים קפואות ודיבר בקצרה. על פניה של המנוחה נצפו סימני דם, על אפה וסימני חבלה כחולים ושחורים במצחה. סמימי ציין כי על ידו הימנית של הנאשם נראה סימן חתך טרי וכששאל אותו על כך השיב לו כי יכול להיות שנחתך מעבודה או שזה מיובש. צוין כי הצד השמאלי של המיטה בחדר השינה היה מסודר ואילו הצד הימני לא היה מסודר ונדמה כי מישהו ישן שם.

5.5 טופס הכרזה על מוות מיום 16.1.2013 שעה 5:54 בחתימת הפרמדיק אלון הרלינגר (ת/4) והודעתו במשטרה מיום 16.1.2013 (ת/3), שם מסר שמצא את המנוחה שכובה על גבה, ללא הכרה, נצפתה חבלה במצחה, סימני דם על פניה ובסביבתה. מותה נקבע במקום.

- 5.6 הודעה שנגבתה ביום 16.1.2013 מו א (ת/19), אמה של המנוחה, אשר סיפרה כי הנאשם התקשר אליה בשעה 6 בבוקר וסיפר לה שהמנוחה מתה. הנאשם מסר שהיא נפלה על הפנים, הוא הפך אותה אבל לא יכל לעשות כלום. ו מסרה כי המנוחה סבלה מבעיות רפואיות וטופלה בתרופות. לא היה ידוע לה על בעיות בזוגיות או על בעיות פסיכיאטריות אצל הנאשם.
- 5.7 תמונות מזירת האירוע, אשר תיעדו בין היתר את פניה של מנוחה, עם סימנים כחולים ודם על פניה ובסביבתה (ת/8).
- 5.8 תמלול שיחת הנאשם עם מד"א (ת/9), עת הזעיק אמבולנס בדחיפות לכתובת מגוריו. הנאשם מסר למוקדן במד"א כי המנוחה "נחתה על הפנים", "הכל מלא דם" ומסר שאינו יודע כמה זמן היא שוכבת ככה. הנאשם מסר שלאחרונה ראה את המנוחה "אתמול בערב". המוקדן הנחה את הנאשם להפוך את המנוחה על גבה ולבצע פעולות החייה.
- 5.9 הודעה מיום 3.2.2013 שנגבתה מדיאנה אלמקייס (ת/1), מנהלת בית הספר בו התנדבה המנוחה. אלמקייס סיפרה שהכירה את המנוחה מספר שנים והיא שיתפה אותה שבעלה תומך ועוזר לה. אלמקייס מסרה שהפעם האחרונה שראתה את המנוחה הייתה ביום 15.1.2013, בבית הספר, ולא נצפו עליה סימני אלימות. באותו היום, המנוחה חשה חולשה, עיניה היו נפוחות והליכתה כבדה מהרגיל.
- 5.10 מזכר מיום 16.1.2013 מאת השוטר איתי לאור (ת/2), בו נרשם כי מצחה של המנוחה נראה נפוח ועל לחיה הימני נראו שני סימנים כחולים. צוין כי בכף ידו הימנית של הנאשם נראה חתך פתוח. מהמזכר עלה כי הנאשם מסר שהתעורר בבוקר והבחין בבת זוגתו כשהיא שוכבת על הרצפה. הנאשם נראה אדיש וסיפר שהוא התקשר למד"א, והם הנחו אותו להפוך את המנוחה ולבצע בה החייה עד שהגיע הצוות הרפואי. למקום הגיעו כוחות משטרה ומעבדה ניידת.

ד. תמצית פרשת ההגנה

6. מטעם ההגנה נשמעו 5 עדים. הנאשם עצמו בחר שלא להעיד. להלן עיקרי הדברים:
- 6.1 ג כ (להלן: "ג"), אחיו של הנאשם ואדריכל במקצועו. ג סיפר כי הנאשם הוא האח הבכור מבין ארבעה אחים והוא עצמו קטן מהנאשם ב-8 שנים. ג סיפר שהוא ויתר האחים גדלו בידיעה שהנאשם "שונה" והיחס אליו היה כאל אח קטן, שניתן לתמרן אותו. הוריהם סיפרו להם שכשהנאשם היה בן 7, הוא לקה בהתקף אפילפסיה במהלכו לא הגיע די חמצן למוחו במשך כ-45 דקות. ג סיפר כי הנאשם למד בבתי ספר רגילים, שירת שירות צבאי מלא ואף זכה לתעודת הוקרה, הוא דובר 4 שפות וחבר במועדון השיט באילת. לדבריו, הנאשם והמנוחה הכירו דרך מרכז המפגיש

אנשים עם מוגבלויות. לא נודע על אלימות ביניהם. העד מסר כי מצבה של המנוחה התדרדר בשנים האחרונות, היא מיעטה לדבר והנאשם נדרש לטפל בה. לדבריו, המשפחה סברה כי הנאשם ראוי לבת זוג ברמה קוגניטיבית גבוהה יותר והם ביקרו את התנהלותה בפניו. ג מסר כי צפה בתיעוד חקירות הנאשם ועיין בתמלולים ולמיטב הבנתו הנאשם היה שרוי בלחץ במהלך החקירה.

בנוסף הוגשה הודעתו של ג במשטרה, מיום 16.1.2013 (ת/24), במהלכה שלל את האפשרות שהנאשם פגע במנוחה וציין כי המנוחה סבלה מבעיות בריאותיות. ג סיפר כי לנאשם נגרמה פגיעה מוחית בילדותו, כתוצאה ממחלת הנפילה, בעטיה איבד כישורי תקשורת מסוימים, הוא מתנהג בתמימות, מתקשה להסתדר בכוחות עצמו, אינו מניפולטיבי, אין בו כל רוע והוא אינו נזקק לטיפול פסיכיאטרי.

6.2 י כ (להלן: "י"), אחיו של הנאשם, השני במנין ארבעת האחים וקטן מהנאשם ב-3 שנים, תיאר את הנאשם כ"חידה". לדבריו, מצד אחד, מדובר באדם שמתפקד בחייו, סיים את לימודיו התיכוניים, שירת בצבא ביחידת שדה וגם במילואים והשתלב בחברה במסגרות רגילות; אך מצד שני, יש לו "בעיות" ואפשר לעשות עליו מניפולציות בקלות. י סיפר על התקף האפילפסיה בו לקה הנאשם בילדותו, שעה שהוא עצמו היה בן 3 ולדבריו היה בשוק מכך שהנאשם בכה, עת ביקר אותו בבית החולים. העד ציין כי הוא מתגורר בתל אביב, כ-25 שנה, ולכן לא נפגש הרבה עם הנאשם והמנוחה, אך התרשם שיכולותיה של המנוחה היו ירודות מאלה של הנאשם והיא סבלה מבעיות רפואיות. י שלל התנהגות אלימה מצד הנאשם כלפי המנוחה. י סיפר כי משפחתם סברה שהנאשם צריך להיפרד מהמנוחה, היות ומצבה התדרדר ברמה קיצונית בתקופה האחרונה, עד כדי חוסר תפקוד מוחלט מצדה, והם דיברו על כך עם הנאשם, כי ראו שקשה לו מדי, על אף שהוא מיוזמתו לא הביע תסכול. י מסר כי צפה בתיעוד חקירה אחת של הנאשם ולשיטתו בוצעו מניפולציות שגרמו לו להילחץ. י לא צפה בתיעוד חקירות נוספות או השחזור.

6.3 א כ (להלן: "א") רעייתו של ג, מסרה שהיא מכירה את הנאשם והמנוחה משנת 2001. העדה ציינה כי הנאשם אדם טוב ואינה מכירה בו רוע. א מסרה בעדותה שהנאשם מתנהג מבחינה מנטאלית כמו ילד בן 10. א ספרה שהנאשם דאג לכל צרכי משק הבית, משום שהמנוחה הייתה מאד מוגבלת. יצוין כי בהודעתה במשטרה מיום 16.1.2013 (ת/25), מסרה א שהנאשם אדם טוב ובעל מסור, עובד, מבשל ומנקה את הבית, הוא והמנוחה נהגו לטוס מדי שנה לחו"ל, הנאשם מקפיד לחגוג ימי הולדת ולרכוש מתנות, גידלו כלבה, ביתם מסודר ולאחרונה החליפו את הריהוט בסלון. א סיפרה בהודעתה במשטרה ובעדותה בבית המשפט כי המנוחה הגיעה למשרדה, ביום שקדם לפטירתה, כשהיא מתנשפת ומבוהלת, וביקשה ממנה את המפתח הרזרבי לדירתה, השמור אצל ג. א סיפרה שהבחינה בשריטה בולטת על מצחה של המנוחה, אך היא לא שאלה אודותיה, מפני שהייתה עסוקה. בהודעה במשטרה פירטה שראתה על מצחה "שריטה עמוקה או מכה גלד של פצע בן יומיים בערך", שאורכו פחות מסנטימטר. א ציינה שלאחר שראתה את המנוחה במשרדה, אמרה לעצמה, בנוכחות עובדת משרדה, כי לא נראה שהמנוחה תחזיק עוד הרבה זמן, מפני שהיא בקושי נשמה.

6.4 גיל פרטוש (להלן: "פרטוש"), מעסיקו של הנאשם, מסר שהוא מכיר את הנאשם מזה 20 שנה והוא מועסק אצלו שנים רבות כעובד כללי בנגריה שבבעלותו. העד ציין כי הנאשם הינו עובד מסור ונאמן, שעושה כל מה שאומרים לו ומדייק בזמנים. פרטוש תיאר את הנאשם כאדם "לא רגיל", שאינו מתעצבן, אינו כועס, אינו עצוב ואינו שמח. לדבריו, יש לנאשם רישיון נהיגה ולעתים הוא נדרש להסיע עובדים. בהודעתו במשטרה מיום 16.1.2013 (ת/6) מסר פרטוש כי הנאשם הוא אדם חיובי, שנראה רגיל למראית העין, אך יש לו בעיה לא ברורה; הוא מקפיד להגיע לעבודה מדי יום בזמן, מתנהל כמו "רובוט", לא מביע רגשות ולא מסוגל לבצע משימות מורכבות. פרטוש מסר כי הנאשם התקשר אליו באותו בוקר בשעה 5:40, ואלו הדברים שאמר לו: "בוקר טוב, סליחה שאני מעיר אותך, אבל כנראה שגם היום אני לא יוכל לבוא לעבודה, חזרתי הבית, או שהוא אמר נכנסתי הביתה, ומצאתי את ד על הרצפה". פרטוש הוסיף שיתכן והנאשם דיבר גם על דם ובהמשך אמר שהוא צריך לקחת את המנוחה למיון. פרטוש אמר לו שאם צריך שיזמין אמבולנס. לדברי פרטוש, הוא לא הרגיש דחיפות או לחץ מצד הנאשם, במהלך שיחתם הטלפונית. פרטוש הוסיף כי הנאשם אינו מסוגל לעשות משהו מתוכם ואין בו רוע.

6.5 חוות דעת פסיכיאטרית מטעם ד"ר יהודה ששון (להלן: "ד"ר ששון"), מיום 14.12.2013 (נ/3), אשר חיווה דעתו כי הנאשם סובל מתסמונת האונה המצחית, בשלה לא ניתן להסתמך על אמירתו במשטרה, ששונתה על ידו מתוך צורך לרצות וחוסר יכולת לתקן טעותו (בעניין חוות דעת זו יורחב בהמשך).

7. ההגנה הגישה, בין היתר, את המסמכים הבאים:

7.1 דו"ח אבחון פסיכולוגי מיום 2.12.2013 מאת נחמה רפאלי, פסיכולוגית שיקומית ופסיכולוגית רפואית מומחית (נ/4).

7.2 מזכר מיום 16.1.2013 מאת השופט איליה דבירין (נ/2), אשר הגיע לדירת הנאשם בשעה 05:34 ושמע ממנו כי ראה את המנוחה בשעה 5:30 בבוקר כשהיא שוכבת על בטנה. הנאשם סיפר שהפך את המנוחה על גבה, אך לא הצליח להחיותה. דבירין ציין שעל המנוחה נצפו סימני חבלה וסביב גופתה "מריחות רבות של דם". הנאשם מסר שהמנוחה נהגה להסתובב בלילות ולצפות בטלוויזיה. הנאשם נראה מאד אדיש. העד שאל את הנאשם אודות סימני חבלה שנצפו על ידו, והנ"ל השיב שיתכן שזה נגרם לו כתוצאה מכך שהפך את גופת המנוחה, ודבריו עוררו בו חשד שהוא אינו דובר אמת.

ה. אמרות הנאשם במשטרה

8.1 גרסה ראשונית נגבתה מהנאשם ביום 16.01.2013 בשעה 06:13 בדירתו (ת/10), שלא באזהרה.

הנאשם מסר כי נישא למנוחה לפני כ-14 שנה והם מתגוררים יחדיו באילת. הנאשם מסר שהמנוחה שימשה כסייעת בבית ספר באילת, הייתה חולה במגוון מחלות וטופלה בבית החולים "סורוקה" מעל 15 שנה. לדבריו, באותו הלילה המנוחה הלכה לישון לפניו, הדברים התנהלו כהרגלם ולא היה ביניהם ריב. בהמשך מסר: **"היום בבוקר בסביבות השעה 05:30 קמתי והלכתי לכיוון המטבח והרגשתי שאני נוגע בגוף זר, הדלקתי את האורות וראיתי את אשתי שוכבת על הפנים, נכנסתי ללחץ, צלצלתי לבעל הבית שלי להודיע לו שאני לא מגיע לעבודה, התקשרתי למד"א שינחו אותי איך לטפל בה ואמרו לי להפוך אותה, לשים את היד בבית החזה שלה ולפי הפרמדיק שבטלפון סספר לי שניות, כך ביצעתי החייאה, בזמן הפעולה הזו הוא אמר לי שהאמבולנס בדלת שלי כבר וכשהם הגיעו הוא ניתק ואז הם ניסו לעשות עליה החייאה עם מכונה שלהם וראו שכבר הגוף קשה ושזה כנראה קרה בלילה והחליטו לקבוע מוות".**

8.2 ביום 16.01.2013 בשעה 07:56 נגבתה מהנאשם הודעה בתחנת המשטרה באילת, והיא תועדה ותומללה (ת/11). הנאשם מסר כי בליל האירוע הגיע לביתו בסביבות השעה 22:30, לאחר ששב מביקור אצל אביו שהיה מאושפז בבית החולים. לדבריו, פגש במנוחה בביתם, הכל התנהל כרגיל ולא היה ביניהם כל ויכוח. המנוחה הלכה לישון לפניו והוא לא שמע שהיא קמה ממיטתם במהלך הלילה. למחרת, בשעת בוקר מוקדמת, עת קם משנתו נתקל "במשהו שתקוע בדרך", כך כלשונו, הדליק את האור וראה את המנוחה שכובה על פניה. הנאשם התקשר לבעל הבית, ולאחר מכן התקשר למד"א.

תחילה, הכחיש הנאשם את המיוחס לו וטען, פעם אחר פעם, כי מעולם לא הרים יד על המנוחה והתריס כלפיה איזמירלי שהוא מבקש ממנו להגיד משהו שהוא לא עשה. עם זאת, בהמשך חקירתו, שינה הנאשם את גרסתו ומסר כי יכול להיות שכן עשה דבר מה למנוחה מבלי שהוא היה מודע לו, אולי אף בזמן שישן. בהמשך מסר: **"יכול להיות שהרמתי עליה יד".** הנאשם ציין כי המנוחה עצבנה אותו בכך שהיא לא הגיבה בזמן לדברים שאמר לה והיא לא עשתה את הפעולות היומיומיות כמו שצריך לכן יכול להיות שהרים עליה יד ללא כוונה. מדי פעם, נסוג הנאשם מהודאתו זו ושב לטעון כי לא פגע במנוחה. לבסוף, אישר הנאשם שהכה את המנוחה, אך הדגיש כי לא רצח אותה ולא הרג אותה, ובלשונו: **"קיבלה מכות ... כנראה מהמשקל, אז היא נפלה וקיבלה בום כאילו...".** לשאלה באיזו שעה נתן לה את המכות, השיב: **"יכול להיות בשלוש... ארבע לפנות בוקר, משהו כזה".** כשנשאל כיצד ובאיזו יד הרביץ לה, השיב: **"יד ימין הא... אני ימני".** כשנשאל היכן הרביץ לה, השיב: **"כנראה... דחפתי אותה והיא... פשוט צנחה מהמשקל".** כשנשאל אם נתן לה אגרוף בפנים, השיב: **"רוב הסיכויים"** והוסיף כי אינו זוכר. הנאשם אמר שיכול להיות שהוא היה עצבני ולכן הוא לא מודע למה שעשה. כשנשאל שוב באיזו יד נתן למנוחה מכות, השיב שביד ימין היות וזו היד החזקה והפעילה שלו. הנאשם אף הדגים את האופן שבו הכה את המנוחה בגובה הבטן. הנאשם ציין שפגע במנוחה בפניה בעוצמה חזקה בהיותם בסלון הבית, ולאחר מכן היא נפלה ו**"מעוצמת הנפילה היא פתחה את הראש"**. הנאשם מסר כי המנוחה אמרה לו: **"למה אתה מרביץ לי?"** ולאחר מכן חזר לישון במיטה. הנאשם מסר שלאחר מכן נשכבה המנוחה במסדרון, אך מיד לאחר מכן ציין כי במיטה לא ירד למנוחה דם והוסיף: **"שאני עוד הייתי במיטה, ישנתי. קמה ... נחתה על הפנים"**. הנאשם סיפר כי בינו לבין המנוחה היה ויכוח על זה שהוא הגיע הביתה עייף והיא לא עושה את הפעולות היומיומיות ולא מתפקדת כמו שצריך. הנאשם מסר: **"... לא הייתי מכה אותה הרבה. הא... אתמול זה כבר כל מה שהצטבר אצלי, יצא במכה אחת"**. הנאשם שב ואמר שהכה את המנוחה באזור הצלעות והפנים, והדגים בידו מכה לכיוון הבטן ודחיפת הראש באזור המצח. הנאשם סיפר

שהאירוע אירע בסלון הבית בסביבות השעה שלוש לפנות בוקר, עת קמה המנוחה וצפתה בטלוויזיה והוא קם אחריה. הנאשם אמר למנוחה שהיא מעצבנת אותו, הכה בה באזור הצלעות והפנים. המנוחה אמרה: **"למה אתה עושה לי את זה?"** והוא חזר לישון. הנאשם מסר: **"כן הייתי עצבני... היא עוד הייתה חיה, היא עוד הייתה חיה"**. הנאשם שב וציין כי לאחר מכן הוא הלך לישון ואף המנוחה שבה למיטה וכנראה שהיא קמה שוב לאחר שנרדם. כשהקיץ משנתו גילה את המנוחה שכובה כשפניה על הרצפה וכך תיאר את הדברים: **"... שלחתי אז הא.. הרגשתי שמהו.. משהו מפריע במעבר שלי, ... הדלקתי את האורות, ראיתי שהיא שוכבת עם הפנים ומלא דם..."**. כשנשאל מהיכן ירד הדם, השיב שמאזור המצח, ואישר כי זהו המקום שבו היכה את המנוחה. הנאשם נשאל כיצד הרגיש לאחר מכן ומסר שהרגיש תחושת פורקן.

הנאשם סיפר כי תכנן לסיים את הקשר עם המנוחה וכלשונו: **"רציתי לגמור את זה השנה איתה אבל לא בצורה כזו. רציתי לשלוח אותה חזרה להורים שלה"**.

8.3 ביום 16.01.2013 בשעה 11:40 נגבתה מהנאשם הודעה בתחנת המשטרה באילת (ת/16), והיא תועדה ותומללה (ת/12). הנאשם מסר שהוא מתחרט על כל מה שקרה, אישר שכל שאמר בתשאל ובשחזור זה אמת, ואמר: **"מה שהיה לי לספר סיפרתי"**. הנאשם ביקש לשמור על זכות השתיקה.

8.4 ביום 22.01.2013 בשעה 09:22 נגבתה מהנאשם הודעה בתחנת המשטרה באילת (ת/17), והיא תועדה ותומללה (ת/13). הנאשם מסר: **"אני לא זוכר בכלל שאת המכות האלה שאתם אמרתם שרציתם, אני בכלל... אני בכלל לא זוכר שאני נתתי לה אותם"**. הנאשם ציין כי במהלך 10 השנים האחרונות הוא לא זוכר כל כך טוב, ולכן הוא רושם פתקים על מנת לזכור לעשות דברים. בהמשך, העלה הנאשם ספק באשר לחזרתה של המנוחה למיטה לאחר אירוע המכות, אך מיד לאחר מכן שב וציין כי המנוחה אכן חזרה למיטה וישנה לצדו. הנאשם סיפר שהוא נרדם בקלות ולכן לא ידע לומר מתי קמה המנוחה פעם נוספת ממיטתם. הנאשם טען שלא הרביץ למנוחה בעבר, וכשנשאל מדוע הכה בה הפעם, השיב: **"... יכול להיות שכל הכעס הזה, הצטבר במשך 14 שנה שכבר, אני אני אמרתי שאני רציתי לגמור את הסיפור הזה, לא לא עכשיו אולי עוד איזה חצי שנה אולי עוד איזה חצי שנה וזה היה תלוי תלוי בהתאם לאמא שלה, כי היא, כי היא הבטיחה לנו להחליף אוטו אז אמרתי אם היא תיתן לנו עוד כמה זמן, אני אני אחזיק אותה עד סוף השנה..."**. הנאשם סיפר כי אמה של המנוחה נתנה לו רכב ואף כיסתה את הוצאותיו. בהמשך, מסר הנאשם שבכוונתו הייתה "להחזיר" את המנוחה להוריה כדי "להתחיל לחיות חיים נורמליים". כשנשאל, במידה ואמה של המנוחה הייתה מחליפה לו את הרכב, הוא לא היה מכה את המנוחה, השיב: **"יכול להיות"**; לשאלה האם היה מתאפק, השיב: **"כן, כן בטוח"**. הנאשם נשאל על רכבו ואמר שהוא הסתדר עמו, אך הוא עשה קצת בעיות והוא חשב לעלות קצת ברמת החיים. הנאשם שב ואישר כי נתן למנוחה שתי מכות, וכשנשאל כיצד, הסביר: **"עם שורש כף היד"**. הנאשם שב ונשאל באם אמה של המנוחה הייתה מחליפה לו את הרכב, היה מחכה ולא מעיף אותה, השיב: **"לא הייתי קורא לזה להעיף אלא שולח אותה לבית במצב עומד... במצב שהיא חיה"**. כשהתבקש להבהיר את כוונתו, השיב: **"שהיא שהיא, יעני שהיא בחיים"**. כשנשאל האם הוויכוח ביניהם היה גם על הרכב, השיב: **"לא זוכר, לא מה שידוע לי... נראה"**.

לי יותר על ההתנהלות יומיומית". הנאשם שב ונשאל על סוגיית הרכב והשיב: "... אני הצבתי את האוטו כמעין אולטימטום". כשנשאל ביחס לאולטימטום, השיב: "כמעין אולטימטום לעצמי לגביה. שאם אני מקבל אם אני מקבל אוטו אז אני מתאפק ונוסע להחזיר אותה הביתה בריאה". הנאשם שב ואמר: "ולהחזיר ולהתאפק לתקופה עוד בשביל להחזיר אותה שלמה ובריאה הביתה". כשנשאל לתקופה של כמה זמן, השיב: "... אני נתתי לעצמי מרווח זמן עד סוף שנת 2013" כדי להחזיר אותה הביתה בריאה ושלמה. בשלב זה, נשאל הנאשם, אם כך מה השתבש, והוא השיב: "זעם פתאומי לא יודע מה". כשנשאל האם רצה במותה של המנוחה, השיב: "בחיים לא... את זה ולא פיללתי לזה".

8.5 ביום 24.01.2013 בשעה 13:06 נגבתה מהנאשם הודעה בתחנת המשטרה באילת (ת/18), והיא תועדה ותומללה (ת/14). הנאשם נשאל האם נלקח למיון בבית החולים בגין ידו והשיב בחיוב, ומסר שנאמר לו במיון שמדובר בעור יבש. כשנשאל האם זו היד עמה הכה את המנוחה, כך שנפתח העור היבש, השיב: "כנראה". כשנשאל איך הדבר קרה, השיב: "... לא הסתכלתי על זה בדיוק יכול להיות שזה שזה קרה כשנתתי את המכה, אין לי מושג" ובהמשך אמר: "לא הסתכלתי על זה לא הסתכלתי על זה". איזמירלי אמר לו: "תוך כדי שאני" והנאשם השלים את המשפט: "מכה בה". כשנשאל הנאשם מדוע חי במחיצת המנוחה, ככל שלא היה לו טוב עמה, והשיב: "יכול להיות שלא רציתי להקשיב לדברים הנכונים של ההורים שלי. שהם שהם אמרו לי לא פעם ולא פעמיים תשלח אותה הביתה, יכול להיות שלא רציתי להקשיב להורים שלי...". הנאשם נשאל שוב, האם לאחר שנתן למנוחה את המכות, הוא ישב לידה כשהיא נפלה, ועל כך השיב: "כשישבתי לידה? לא לא ישבתי לידה היא חזרה למיטה כמו שאמרתי לך". איזמירלי שאל: "לא ישבת לידה?" ועל כך השיב הנאשם בשלילה. איזמירלי שאל: "אז מה?" והנאשם אמר: "היא חזרה למיטה. חזרה למיטה ואחרי זה אחרי זה היא אם היא קמה אחרי שלוש וחצי אני לא אני מתאר לעצמי שכן, כשקמתי ראיתי את התוצאה הסופית...". הנאשם נשאל שוב האם ביקש במותה, והשיב: "לא בחיים שלי לא פיללתי ולא שום דבר". הנאשם נשאל: "מה חשבת שהיא תחזיק מעמד אחרי המכות? איזה מכות זה היה, זה היה כזה חזק באמת?" והנאשם השיב בחיוב.

יש לציין כי לאחר הפוגה קצרה ברצף החקירה, ומבלי שהופנתה לנאשם כל שאלה, הוא אמר כך: "... הבחור ההוא סיפר לי אסף שקיים במערכת בתי הסוהר, קיים ... מה שנקרא מחלקה טיפולית מג"ש זה כזה דבר אני שואף להגיע אולי יש משהו בתת מודע שלי שאני לא שאני לא ער אליו ושאני יכול לגלות ויש מה לתרום אני גם נגר ואני גם גנן. אז אולי זה יכול לעזור אתה מבין. לטפל בעצמי. וזה אמרו לי באיזשהו שלב שתשאל את העורך הדין שלך. להגיע לזה...". איזמירלי שאל את הנאשם מה עושים שם, ועל כך השיב: "... מה שאני הבנתי ממנו זה שהעצורים הם מטפלים בינם לבין עצמם בכל הבעיות האלה ואז ושהם יוצאים החוצה ממעגל המחלקה לשקמת דברים כאלה אסור להם לדבר". הנאשם נשאל הכיצד הדבר קשור אליו, והשיב: "אני שואף להגיע לזה אחרי שאני הולך לרצות את עונשי". הנאשם נשאל האם הוא מעונין להגיע לשם בגלל שחץ מהמכות יתכן ועשה למנוחה משהו שהוא לא מודע לו, ועל כך השיב: "בדיוק בדיוק, ואני בין היתר רוצה לטפל בעצמי אני לא, סליחה שאני אומר את זה, אני לא בן אדם פסיכופט או בן

אדם לא שפוי, אני רוצה לחזור לחיים פחות או יותר תקינים".

8.6 ביום 29.01.2013 בשעה 10:36 נגבתה מהנאשם הודעה בתחנת המשטרה באילת (ת/15). הנאשם מסר כי ידוע לו שהמנוחה הייתה חולה מזה 15 שנה והייתה מטופלת בתרופות. במהלך החקירה הציגו לנאשם תיעוד בו הדגים את המכות שהפליא במנוחה. הנאשם מסר: **"לא רציתי לרצוח אותה, ציפיתי שהיא תקבל את המכות והחיים יחזרו להיות נורמליים"**. כשנשאל מדוע הכה בעוצמה כזו את המנוחה, בעיקר כשמדובר באישה חולנית, השיב: **"אין לי תשובה על זה"**. כשנשאל: **"ובכל זאת היכית אותה בחוזקה?"**, השיב: **"היכיתי בה"**. כשנשאל מה הרגיש לאחר מכן, השיב: **"אני אמרתי כבר שהשתחרר ממני עול"**. כשנשאל האם יתכן שלאחר המכות המנוחה נפלה ולא חזרה עוד למיטה, ובעצם הנאשם הותיר אותה שכובה על הרצפה, עד שהחליט להתקשר למד"א ולאחרים, השיב הנאשם: **"יכול להיות, אני לא זוכר, כנראה הזכרון מתחיל לבגוד בי"**. כשנשאל האם הוא רוצה לומר דבר מה נוסף, השיב: **"לא, רק מצטער על כל המקרה הזה שקרה"**. כשנשאל מה היה עושה לו יכל להחזיר את הגלגל לאחור, השיב: **"דבר ראשון משאיר אותה בחיים"** ולאחר מכן **"דואג לשלוח אותה להורים שלה במצב שלם ומצב חי"**.

ו. שחזור בדירת הנאשם

9. ביום 16.01.2013 בשעה 10:00 בוצע שחזור בנוכחות הנאשם, ולאחר שנתן את הסכמתו, בהשתתפות השוטרים: צביקה סטוקולוב, זאב איזמירלי וברג'יט כהן. נערך דו"ח הובלה והצבעה עליו חתם הנאשם (ת/21) והשחזור תועד ותומלל (ת/22). טרם צאת הנאשם והשוטרים לזירה, השוטר סטוקולוב הבהיר לנאשם את זכויותיו וביניהן את זכותו שלא לבצע את השחזור, לשמור על זכות השתיקה ולהיוועץ בעו"ד. הנאשם נשאל לאחר מכן האם הוא מבין את זכויותיו והשיב על כך בחיוב. הנאשם סיפר בשחזור, מבלי שהופעל עליו כל לחץ חיצוני, כי בסביבות השעה שלוש בבוקר יצא מחדר השינה לסלון בעקבות המנוחה, הם רבו, והוא נתן לה מכות חזקות בצלעות ובפנים. הנאשם הדגים בידיו את אופן מתן המכות על השוטר סטוקולוב והבהיר כי פגע במצחה של המנוחה באמצעות שורש כף ידו, אך היא לא נפלה. הנאשם ציין כי סיבת הריב הייתה שהמנוחה: **"לא עושה את העבודה שלה כמו שצריך"** ו**"הגיעו מים עד נפש"**. לדבריו, המנוחה אמרה: **"למה אתה מציק לי?"**, **"למה אתה מרביץ לי?"**. הנאשם מסר כי לאחר שהכה את המנוחה הם חזרו לישון במיטתם. היא לא בכתה אבל פניה היו עצובות. הנאשם מסר שלא שמע מתי קמה המנוחה ממיטתם ולא שמע את נפילתה. הנאשם ציין כי כשקם משנתו בסביבות השעה 05:30 הרגיש שהוא נוגע במשהו, "חפץ מסוים", שחוסם לו את המעבר, הדליק את האורות ומצא את המנוחה מוטלת כשפניה לכיוון הרצפה. לאחר מכן התקשר לבעל הבית, גיל פרטוש, אצלו הוא עובד בתחום הנגרות, ולאחר מכן התקשר למד"א וקיבל הנחיות מהמוקדן להפוך את המנוחה על גבה ולבצע פעולות החייאה. סמוך לאחר מכן הגיעו פרמדיקים שניסו להחיות את המנוחה באמצעות מכשירים, אך ללא הצלחה. כשנשאל האם הוא מצטער על מה שעשה, השיב: **"כן, מביע חרטה"**. כשנשאל האם הוא מבין את שעשה, השיב: **"עשיתי משהו שלא הייתי צריך לעשות"** והניד את ראשו בחיוב, ובהמשך אמר: **"מבין ומביע חרטה"**.

בשולי הדברים, אני מוצא לציין כי מצאתי טעם לפגם בכך שהשחזור בוצע במקום, בטרם פונתה, אחר כבוד, גופת המנוחה מהדירה. לא הייתה כל דחיפות של ממש לבצע את השחזור שעה שהמנוחה עדיין מוטלת על הרצפה, והיה בכך כדי לפגוע בכבודם של המנוחה והנאשם.

ז. יריעת המחלוקת

10. המאשימה עתרה להרשעת הנאשם בעבירה המיוחסת לו, על יסוד מסכת הראיות שנפרשה במשפט, המבססת לשיטתה את אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר. המאשימה ביקשה לתן משקל מרבי להודאת הנאשם, כפי שנמסרה מטעמו לא אחת במהלך חקירותיו במשטרה וכן בשחזור שנערך בדירתו, ודחתה את ניסיונות ההגנה להטיל דופי בהודאה זו. המאשימה שללה הפעלת לחץ מצד החוקר על הנאשם או נקיטת אמצעים דורסניים או פוגעניים כנגד הנאשם, וטענה כי מדובר בחקירה סבירה ולגיטימית, במהלכה מסר הנאשם את גרסתו מתוך רצון טוב וחופשי. המאשימה טענה כי טרם גביית ההודעות מהנאשם וביצוע השחזור הובהרו לו כל זכויותיו, לרבות זכותו לשתוק בחקירה ולהיוועץ בעו"ד טרם מתן גרסה. לנאשם הובהרו החשדות נגדו. בעניין זה, טענה המאשימה כי אין לתת משקל לחוות הדעת הפסיכיאטרית מטעם ההגנה, אשר לשיטתה מנותקת מהמציאות, בכל הנוגע לאבחון של הנאשם כמי שסובל מתסמונת האונה המצחית, אשר ניזונה ממקורות מוטעים בעיקר בני משפחתו. נטען כי התנהלות הנאשם בחקירות ובשחזור אינה מצביעה על חשש או רצון לרצות את החוקר או דבקותו בהודאה שקרית, בשל מאפייני אישיות מסוימים.

חיזוק ראיתי להודאת הנאשם ביקשה המאשימה למצוא בידו הפצועה של הנאשם, בחוות הדעת הפתולוגית אשר הצביעה על חבלות טריות בפניה של המנוחה, אשר נצפו גם על גבי תמונות שהוצגו לבית המשפט ובפרכות שנתגלו בגרסתו המערערות את מהימנותו של הנאשם. המאשימה ציינה מספר שינויים בגרסתו של הנאשם, כך למשל טענתו כי המנוחה ישנה עמו במיטה בעוד שמדו"ח השוטר סמימי עלה כי צד אחד של המיטה הזוגית היה מסודר ולא ישנו בו. בנוסף לכך, הדגישה המאשימה כי הנאשם בחר שלא להעיד ולא להתמודד עם הסתירות שעלו בגרסתו, כמו גם ליתר טענותיו.

11. ההגנה לא חלקה על כך שביום 16.1.2013 נמצאה המנוחה, בת זוגתו של הנאשם, ללא רוח חיים בדירתם, אך לשיטתה, הנאשם לא תקף את המנוחה, לא הרים עליה יד ולא גרם לה לחבלות. נטען כי הודאת הנאשם אינה קבילה ואינה יכולה לשמש בסיס להרשעתו בפלילים, היות והרשות החוקרת הפרה ברגל גסה את זכות ההיוועצות המוקנית לנאשם, הוא לא הוזתר כדין ואף הופעלו עליו אמצעים פסולים על מנת להביאו להודאה בעבירה אותה לא ביצע. נטען כי הנאשם אדם נורמטיבי שזו לו חקירתו הראשונה במשטרה. ההגנה הפנתה למצבו הרפואי כתוצאה מהתקף אפילפטי שחווה בגיל 7, אשר פגע ביכולותיו הקוגניטיביות והתקשורתיות. נטען כי הנאשם מתנהל כילד בן 10, בשל לקות נפשית, ועל כן היה נתון למניפולציות במהלך חקירתו שהביאו להפללתו העצמית, שלא מרצונו החופשי. נטען כי המאשימה לא הציגה "דבר מה לחיזוק" הודאת הנאשם, אלא דברים רבים להפרכתה, ואף הימנעותו של הנאשם מלהעיד במשפט אינה יכולה לשמש חיזוק להודאתו.

ההגנה אישרה כי הנאשם הוזהר כדין לכאורה, בדבר זכויותיו, לקראת ביצוע השחזור, אך לשיטתה הפגיעה בחובת האזהרה כדין בהודאה שנגבתה לפני השחזור, "הרעילה" הן את ההפללה העצמית והן את השחזור שבוצע מיד לאחריה. ההגנה הלינה על כך שאיזמירלי, אשר גבה קודם לכן הודעה מהנאשם, הצטרף לשחזור ובכך לשיטתה הנציח את השפעתו החברית/המאיימת על הנאשם. כאמור, נטען לפגיעה בזכות ההיוועצות, בעיקר בשל כך שלא הוברר האם הנאשם מעוניין להיוועץ בעו"ד באופן מפורש ומתועד. לאור האמור, ביקשה ההגנה לפסול את כל אמרתיו של הנאשם בהן הודה לכאורה בתקיפת המנוחה.

נטען כי הימנעות הנאשם מלהעיד במשפט לא מהווה חיזוק לראיות התביעה, בשל מגבלתו ולקוחות הנפשית, על רקע פגיעה באונה המצחית, לפיהן הוא נוטה לרצות ולספק את השואל, עד כדי מסירת פרטים לא נכונים לרעתו.

מכל המקובץ, עתרה ההגנה לזיכוי הנאשם מכל המיוחס לו בכתב האישום.

ח. כשירות לעמוד לדין, אחריות לביצוע המעשים ונפקות הלקות הנפשית

12. אין חולק כי הנאשם הודה במהלך חקירותיו, לא אחת, כי הכה את המנוחה ואף שיחזר את מעשיו. הודאות הנאשם, בכללותן, מהוות את הנדבך הראייתי העיקרי העומד לחובתו. בטרם אפנה לדון בשאלה האם נפלו פגמים או נעשה שימוש באמצעים פסולים בחקירות הנאשם, אתן תחילה דעתי לטענת ההגנה, באשר ללקות הנפשית של הנאשם, כך לשיטתה, בעטיה מסר הנאשם את הודאתו המפלילה.

דומה כי אין חולק באשר לכשירותו של הנאשם לעמוד לדין ולהיותו אחראי למעשיו במועד ההתרחשות המתוארת בכתב האישום, כפי העולה מחוות הדעת הפסיכיאטרית של ד"ר מיכאל דוברוסין, סגן פסיכיאטר מחוזי בלשכת הבריאות מחוז דרום, מיום 24.1.2013 (ת/20). בחוות הדעת נכתב כי לנאשם אין רקע פסיכיאטרי, הוא סיים שירות צבאי מלא, שולט ב-5 שפות, מנהל אורח חיים נורמטיבי ושומר על יציבות תעסוקתית. הנאשם תיאר בפני הפסיכיאטר מערכת יחסים זוגית תקינה, ללא אלימות פיזית מצדו, ושיתף כי התכוון להתגרש מהמנוחה לאור החמרה ביחסיהם. צוין כי הנאשם נמצא כמי שמודע למעשה בו הוא חשוד, מבדיל בין טוב לרע, בין מותר ואסור; מתמצא היטב בזמן, במקום ובסיטואציה; דיבר באופן ספונטני וברצון; הליך חשיבתו רצוף, הגיוני, ללא הפרעות פסיכוטיות, לא נראה הזייתי, קוגניציה תקינה, זיכרון שמור לכל הטווחים, ריכוז והקשבה סבירים, רמת אינטליגנציה מתאימה לגילו ולהשכלתו, כושר שיפוט ותובנה שמורים היטב, הביע אפקט מלא, עם גוונים אמוציונאליים מעטים, התואם לסיטואציה ולתוכן דבריו. הנאשם הציג בפני הפסיכיאטר גרסה להגנתו. מכל המקובץ, הנאשם נמצא כמי שאינו לוקה במחלת נפש פסיכוטית פעילה, כשיר לעמוד לדין ובמידה וביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, הוא היה אחראי למעשיו.

13. על אף זאת, משפחתו של הנאשם, אָקִיו ג'וי, ואשת אחיו א, תיארו את הנאשם כאדם שונה ויחידתי,

המתנהל כמו ילד בן 10, מתקשה להסתדר בכוחות עצמו ונטול כל רוע. נטען כי הנאשם חווה התקף אפילפטי בגיל 7, במהלכו היה חסר הכרה במשך 45 דקות, ונגרם לו נזק נוירולוגי, שפגע בכישוריו החברתיים, ומאז הוא מושא בקלות לתמרונים ולמניפולציות.

14. ההגנה הציגה חוות דעת פסיכיאטרית מטעם ד"ר יהודה ששון, מיום 14.12.2013 (נ/3), במסגרתה צוין כי מבחינה קוגניטיבית הנאשם מתמצא במקום, בזמן ובסיטואציה. ד"ר ששון ציין כי בשיחה ביניהם, הבין הנאשם את התהליך המשפטי ואת האשמה בה מואשם, לא נמצאו אצלו סימנים פסיכיאטריים, הוא היה מסודר בהופעתו, יצר קשר מידי, דיבר בשטף תקין, אך דיבורו היה מכני רובוטי. מלבד הנאשם, פגש ד"ר ששון באֶחָיו של הנאשם, ג' ו', ועיין במסמך רפואי משנת 1973 ובדו"ח אבחון פסיכולוגי מיום 2.12.2013 מאת נחמה רפאלי, פסיכולוגית שיקומית ופסיכולוגית רפואית מומחית (נ/4). בדו"ח אבחון זה צוין, בין היתר, רקעו האישי, המשפחתי והרפואי של הנאשם. נכתב כי הנאשם לוקה בקשיים ארגוניים ובקשיים הנובעים מהפרעה נוירו-פסיכולוגית שניכר בה מוקד מצחי. צוין כי במישור הרגשי חברתי, עלה מהאבחון "תמונה של גבר שהתמודד עם קשיי למידה משמעותיים עקב הפרעה נוירו-פסיכולוגית שכוללת ליקויים ניהוליים וקשביים וגם עם קשיים ביצירת קשרים בין אישיים, קשיים בהבנת מצבים חברתיים עם קושי בשיפוט".

ד"ר ששון מצא, על סמך הבדיקה והאבחון הנוירופסיכולוגי, כי הנאשם סובל מתסמונת האונה המצחית (major or mild frontotemporal neurocognitive disorder). צוין כי לאבחנה זו שני וריאנטים: האחד, הוריאנט ההתנהגותי, המתקיימים בו לפחות 3 סימפטומים: דיס אינהיביציה התנהגותית; אמפטיות או אינרציה; אבדן היכולת לסימפטיה או אמפתיה; התנהגות פרסברטיבית, סטריאוטיפית או כפייתית/טקסית; אורליות יתר ושינויים בדיאטה. השני, הוריאנט הלשוני, בו ישנה ירידה ביכולת השפתית, ביצירת הדיבור, במציאת מילים ובהבנה מילולית.

ד"ר ששון מצא כי לנאשם יש סממנים בולטים של הוריאנט ההתנהגותי, ביניהם חוסר יכולת להביע רגשות אמפתיה על מות אשתו במהלך חקירתו במשטרה, אפטיות, חוסר כישורים חברתיים וחוסר תובנה.

ד"ר ששון מנה בחוות דעתו תופעות אופייניות לתסמונת האונה המצחית, אותם זיהה אצל הנאשם, כדלהלן:

(א) ליקויים ביכולת השיפוט המצבי, שנובעים למשל מהתייחסות למרכיבים בדידים של מצב כלשהו, ללא יכולת לבצע אינטגרציה הולמת שלהם. ד"ר ששון זיהה תופעה זו אצל הנאשם, בתיאור מקרה שארע לו במהלך שירותו הצבאי, עת שוחח עם חיילת באוטובוס, ולמחרת התייצב אצלה עם דובי ענק, משום שסבר כי מדובר בהזמנה לחיזור. לדעת ד"ר ששון, מדובר ב"התנהגות בלתי תואמת", ובבית המשפט אף הדגיש כי זו התנהגות חריגה.

(ב) ליקויים ביכולת המימוש של תכניות וביכולת היישום של עקרונות ותובנות במציאות, בעיתוי הנכון והרצוי. גם

כאשר יש לאדם יכולת לזהות את טעויותיו והידע לתיקון, הוא לא בהכרח יעשה זאת. לדעת ד"ר ששון, ליקוי זה בא לידי ביטוי אצל הנאשם, בכך שבחקירתו מסר בתחילה שלא פגע באשתו מעולם, ולאחר מכן הודה באשמה, מתוך רצון לרצות, ולא הצליח לתקן הודאה זו, ונשאב אליה מבלי יכולת לתקנה. דוגמא נוספת שציין ד"ר ששון, מחייו של הנאשם, בנוגע לרצונו לרצות, היא שהובא לידיעתו, שהנאשם חתם בעבר ערבות לאדם שלא הכיר היטב ולאחר שזה ברח לחו"ל הוא נותר עם חובות כספיים.

מכל המקובץ, ד"ר ששון מצא כי הנאשם מסוגל לעמוד לדין ואחראי על מעשיו, אך העריך כי לא ניתן להסתמך על אמירתו במשטרה, ששונתה על ידו מתוך צורך לרצות וחוסר יכולת לתקן טעותו על רקע התסמונת ממנה סובל. ד"ר ששון הגיע, אם כן, למסקנה כי לא ניתן להסתמך על דברי הנאשם במשטרה, ששונתה על ידו מתוך צורך לרצות וחוסר יכולת לתקן את טעותו, על רקע התסמונת ממנה סובל.

15. לאחר ששקלתי את טיעוני הצדדים ובחנתי את מכלול מסכת הראיות, מצאתי לדחות את טענת ההגנה בכל הנוגע **להשפעתה** של לקות נפשית אצל הנאשם, על תוכן אמרתיו במשטרה, ובפרט הודאתו במעשה המיוחס לו. להלן נימוקיי:

15.1 מהעדויות שנשמעו, הן מצד התביעה והן מצד ההגנה, עולה כי הנאשם מנהל אורח חיים נורמטיבי, שמר על זוגיות יציבה עם המנוחה, דאג לצרכיה ולצרכי משק ביתם, מקפיד על יציבות תעסוקתית במשך שנים, מגיע בזמן לעבודה ומבצע את מטלותיו לשביעות רצון מעסיקו. הנאשם השלים לימודים תיכוניים במסגרות רגילות, שירת שירות צבאי מלא ביחידת שדה במהלכו הוענקה לו תעודת הוקרה, שירת בשירות מילואים, הוא דובר חמש שפות וחבר במועדון שיט באילת.

דוגמא להתנהלות שגרתית לכאורה של הנאשם, ניתן ללמוד מדבריו במשטרה, לפיהם בערב שקדם ללילה בו מצאה המנוחה את מותה, הוא שב מביקור חולים אצל אביו שאושפז בבית החולים סורוקה, אכל ארוחת ערב מול הטלוויזיה, ערך רישום של הוצאות שונות, ניקה מעט את הבית מפני שנשפך מרכז כביסה על הרצפה, צחצח שיניו והלך לישון (ת/11, בעמ' 18-19, 34). בהזדמנות אחרת, מסר הנאשם לשוטר כי היה מודע למצבה הרפואי של המנוחה והוא ניסה לשכנע את הוריה לעשות לה ביטוח חיים, אך היא והוריה השיבו בשלילה, ואביו יעץ לו שלא להתערב (ת/10). כל זאת, לבטח אינו מאפיין אדם שהתנהגותו המנטאלית כשל "ילד בן עשר", כפי שקרוביו של הנאשם תיארו אותו, בעדותם בבית המשפט.

15.2 לא הוצג לפניי כל מסמך רפואי בנוגע לאותו התקף אפילפטי שפגע בנאשם בילדותו, בעטיי נגרמה לו "תסמונת האונה המצחית", כפי שזוהתה אצלו על ידי ד"ר ששון. בעניין זה יש לציין שחקיו של הנאשם, גן ו, פירטו בעדותם אודות ההתקף אפילפטי של הנאשם, הנזק הנוירולוגי שנגרם לו ועל הקשיים בתפקודו. ג ו פירטו בפני ד"ר ששון את אותה אנמנזה עובר לכתיבת חוות דעתו, ובין היתר ציינו כי בעקבות ההתקף האפילפטי חל שינוי משמעותי בהתנהגות

הנאשם, והוא הפך לתלתי ולילדתי. דא עקא, במועד ההתקף האפילפטי של הנאשם, י היה בן 3 שנים בלבד ואילו ג טרם נולד. מכאן, לא מצאתי לתן משקל רב לעדויות אֶחָיו של הנאשם, בעיקר בכל הנוגע להשפעת ההתקף אפילפטי על אורחות חייו.

15.3 אין בידי לקבל את מסקנתו של ד"ר ששון, מנימוקיה, לפיה אין להסתמך על עדות הנאשם במשטרה, היות וזו ניתנה מתוך צורך לרצות וחוסר יכולת מצדו לתקנה. סבורני כי ד"ר ששון הרחיק לכת במסקנתו בדבר התנהגות חריגה מצד הנאשם, המלמדת על ליקויים ביכולת שיפוט ללא יכולת לבצע אינטגרציה הולמת למרכיבים בדידים של סיטואציה כלשהי, בהסתמך על סיפור, דל בפרטים, ששמע מאֶחָיו של הנאשם. כאמור, סופר שבעת שהנאשם היה חייל, הוא שוחח עם חיילת, שהכיר במהלך נסיעה באוטובוס, ולמחרת היום הגיע לביתה, והביא לה בובת דובי ענק, משום שהבין את שיחתם כהזמנה לחיזור מצידה. דומני כי מסקנתו "הקשה" של ד"ר ששון, על בסיס כה מעט פרטים, עליהם שמע מאחיו של הנאשם, שבאותה תקופה הם עצמם היו כבני 10 ו-14 לערך, על כל הכרוך בכך בהבנת הסיטואציה מצדם, מלמדת על מגמתיות מכוונת מטרה של חוות דעתו בכללותה. סבורני, כי טרם הכתרת התנהגות הנאשם כ"חריגה" או "בלתי תואמת", היה מקום ללמוד יותר על תוכן השיחה שהוא ניהל עם אותה חיילת. על פניו, העובדה שהנאשם ידע מהי כתובתה של החיילת, שאך הכיר, כך לפי הסיפור, עשויה ללמד דבר מה על תוכן השיחה. לא מצאתי בסיס למסקנה שהנאשם שגה לסבור שהחיילת הזמינה אותו לחזר אחריה, שהרי באותה מידה ייתכן שהנאשם החליט לחזר אחר החיילת, מיוזמתו שלו, ולצורך כך רכש עבורה בובת דובי. כמו כן, אין לשלול זיקה כלשהי בין הבובה לתוכן השיחה בין השניים. דומה אפוא כי ניתן לצבוע את סיפור החיזור, שהיה או לא היה, בצבעים רבים, גם רומנטיים וחיוביים, ואין להסיק כי הנאשם חטא בהתנהגות חריגה, המלמדת על ליקוי בכושר שיפוט. למעשה, באותה מידה, ניתן ללמוד מסיפור זה על קיומם של כישורים חברתיים, ביטחון והערכה עצמית, הפגנת רגשות ונחישות מצד הנאשם.

15.4 לא מצאתי תשתית איתנה למסקנה של ד"ר ששון לפיה הנאשם פועל מתוך רצון לרצות כדי "להצליח בבחינה" שמציבים בפניו. הדוגמא שהביא ד"ר ששון, עליה שמע מאֶחָיו של הנאשם, לפיה הנאשם חתם על ערבות כספית לאדם "שלא ממש הכיר", ולימים ברח לחו"ל והותיר אותו עם חובותיו. ניסיון החיים מלמד כי רבים הם המקרים בהם אדם מתפתה מסיבה כלשהי לערוב לטובת אחר, ולבטח אין להסיק מכך על התנהגות חריגה. סבורני כי היה מקום לנקוט משנה זהירות בהסקת המסקנה בדבר דפוס התנהגות של ריצוי האחר, על בסיס הדוגמא הנ"ל, מבלי שהובהרה דיה מידת ההיכרות בין הנאשם לבין אותו אדם, והנסיבות שהביאוהו לחתום על אותה ערבות כספית.

15.5 ד"ר ששון השתית את מסקנתו זו גם על סמך התנהלות הנאשם בחקירתו במשטרה, שם מסר בתחילה כי מעולם לא פגע במנוחה, אך בהמשכה הודה באשמה. לשיטת ד"ר ששון, ההודאה ניתנה מתוך רצון לרצות, ולצורך כך אף ביצע הנאשם תהליך של "השלמת זיכרון", עד כדי הצגת גרסה שאינה לטובתו, על מנת למצוא חן בעיני החוקר, ולאחר מכן "נשאב" להודאתו

מבלי יכולת לתקנה.

ברם, בחינת מכלול הודעותיו של הנאשם במשטרה, הן באמצעות התייעוד החזותי והן בתמלולן, לרבות זו שניתנה במהלך השחזור בדירתו, מציגה תמונה שונה מזו המתוארת על ידי ד"ר ששון, עליה התבסס. אכן, בהודעה שנגבתה מהנאשם ביום 16.01.2013 בשעה 07:56 (ת/11) הכחיש הנאשם, בתחילה, כי פגע במנוחה, או הרים עליה אי פעם יד, והטיח בחוקר איזמירלי שהוא מבקש ממנו להגיד משהו שהוא לא עשה. איזמירלי מצדו הבהיר לנאשם, לא אחת, שכל מבוקשו הוא שהנאשם יספר בדיוק מה שארע. בהמשך גביית ההודעה, שינה הנאשם את גרסתו ומסר כי יתכן שעשה דבר מה למנוחה מבלי שהוא מודע לו, אולי אף בזמן שישן. בהמשך מסר: **"יכול להיות שהרמתי עליה יד"**. בנוסף מסר כי המנוחה עצבנה אותו בכך שלא הגיבה בזמן לדברים שאמר לה ולא עשתה את הפעולות היומיומיות כמו שצריך, לכן יתכן שהרים עליה יד ללא כוונה. ודוקו, הנאשם היה מודע לכך שהוא נחשד בעבירת המתה, רצח או הריגה, והדגיש פעם אחר פעם כי הוא לא גרם למות המנוחה, ובלשונו: **"לא רצחתי אותה, לא הרגתי אותה"**; זאת על אף שהודה שהכה אותה בפניה ובצלעותיה, והוסיף: **"קיבלה מכות ו.. כנראה מהמשקל, אז היא נפלה וקיבלה בום כאילו.."** (ת/11; ת/22).

בהודעה נוספת שנגבתה מהנאשם בהמשך אותו היום, כך ביום 16.01.2013 בשעה 11:40, שמר הנאשם על זכות השתיקה בעצת עורך דינו (ת/16).

בהודעה שנגבתה מהנאשם ביום 22.01.2013 בשעה 09:22 (ת/17; ת/13), שב הנאשם והכחיש הפגנת מעשי אלימות מצדו כלפי המנוחה ואמר: **"אני לא זוכר בכלל שאת המכות האלה שאתם אמרתם שרציתם, אני בכלל... אני בכלל לא זוכר שאני נתתי לה אותם"**. הנאשם אף טען כי זכרונו אינו טוב לאחרונה והוא מתקשה לזכור דברים. בהמשך אמר: **"הלוואי והיה לי את כל הקלפים ביד, אין לי. אני יודע שזה תיק קשה ואתה רוצה לגמור אותו כמה שיותר מהר אבל אין לי הוכחות אין לי מה להגיד לך"** ועל כך השיב לו החוקר: **"לא לא אני לא רוצה הוכחות. אני מחפש לדעת מה קרה שמה, ..."**. בהמשך העלה הנאשם את האפשרות שהמנוחה נפגעה מ"הקנט הגושני של המיטה". ברם, כשנשאל האם נתן למנוחה מכות, אך לא כדי להרוג אותה, השיב: **"כן בדיוק"**. כשנשאל מה הייתה תגובתה השיב שאמרה: **"למה למה אתה עושה לי את זה"**. בהמשך, לאחר שסיפר לחוקר שהוא שימר את הזוגיות עם המנוחה מפני שאימה הבטיחה להחליף לו את הרכב, נשאל האם לא היה נותן למנוחה מכות במידה שאימה הייתה מחליפה לו את הרכב, השיב: **"יכול להיות"**; ולשאלה האם היה מתאפק, השיב: **"כן כן בטוח"**. החוקר שאל שוב כדי לאפשר לנאשם לחזור בו מעילת החלפת הרכב, ושאל: **"...מה אוטו יותר טוב היה גורם לך לא להתעצבן על ד?"** והנאשם השיב: **"אולי, לא יודע ... אולי הייתי חושב שאני עולה קצת ברמת החיים, אין לי מושג"**. כשנשאל מה השתבש, השיב: **"זעם פתאומי לא יודע מה"**. הנאשם נשאל כיצד הכה את המנוחה בפניה, הסביר: **"עם שורש כף היד"**. כשנשאל אם ירד לה דם, השיב בשלילה. כשנשאל האם רצה במותה של המנוחה, השיב: **"בחיים לא... את זה ולא פיללתי לזה"**.

הנה כי כן, לאחר בחינה מדוקדקת של דברי הנאשם ונסיבות אמירתם, לא שוכנעתי כי הנאשם הודה בתקיפת המנוחה אך כדי לרצות את החוקר. נוכחתי כי הנאשם היה מודע היטב לסיטואציה אליה נקלע, לא הודה על נקלה בתקיפת המנוחה, וגם כשהודה הוא טען בתחילה שלא היה מודע למעשיו, ולעתים אף חזר מהודאתו והטיח בחוקר שהוא רוצה שיגיד דברים שלא עשה. כל זאת, אינו עולה בקנה אחד עם מסקנת ד"ר ששון, לפיה הנאשם "נשאב" להודאתו מבלי יכולת לתקנה. זאת ועוד; הנאשם הבין היטב, שהוא נחשד בעבירת המתה, ועל אף זאת עמד איתן על גרסתו כי לא רצח או הרג את המנוחה. סבורני כי ככל שהנאשם היה מונע מתוך רצון לרצות את החוקר, ולשם כך ניאות אף "להשלים את החסר" כדי להשביע את רצונו, הוא היה מודה בהמתת המנוחה ולא "מסתפק" בהודאה בהכאתה בלבד. הנאשם אף ידע לשמור על זכות השתיקה, כשרצה בכך, בהתאם לעצת עורך דינו. הרושם שנוצר מצפייה בתיעוד חקירות הנאשם הוא של נחקר ששלט היטב בדברים שמסר לחוקר, אשר מצדו הדגיש לא אחת, שכל מבוקשו להגיע לחקר האמת בלבד.

דוגמא נוספת לכך, שהנאשם אינו מונע מכוח הרצון לרצות אחרים, ניתן למצוא בדבריו בהודעתו לחוקר מיום 24.01.2013 (ת/14), כשנשאל מדוע חי במחיצת המנוחה, ככל שלא היה לו טוב עמה, השיב: **"יכול להיות שלא רציתי להקשיב לדברים הנכונים של ההורים שלי. שהם שהם אמרו לי לא פעם ולא פעמיים תשלח אותה הביתה, יכול להיות שלא רציתי להקשיב להורים שלי...".** גם מעדויות אחיו של הנאשם בבית המשפט עלה כי משפחתם לא שבעה נחת מהקשר בין הנאשם לבין המנוחה ועל אף שהדבר היה ידוע לנאשם, הוא לא ריצה אותם ולא נפרד ממנה.

15.6 כנזכר, ד"ר ששון ציין כי אחד הסממנים הבולטים של הוריאנט ההתנהגותי של תסמונת האונה המצחית, בה לוקה הנאשם ובשלה לא ניתן להסתמך על הודאתו במשטרה הוא חוסר יכולת להביע רגשות אמפתיה על מות אשתו, אפסיות והעדר כישורים חברתיים. אכן, בחקירותיו במשטרה לא נראה כי הנאשם גילה אמפתיה כלפי המנוחה ונסיבות מותה. הרושם שנוצר הוא של יחס חפצי מצדו כלפיה ואולי קשר תועלתני מבחינתו (ראו לדוגמא את אמירותיו ביחס לרכב שציפה לקבל מאימה). ברם, בחקירתו במשטרה מיום 22.01.2013 (ת/13) הביע הנאשם אמפתיה ודאגה לאביו החולה שאושפז בבית החולים ולכלבו שנשאר בדירתו למשמורת, ומסר שהכלב הוא הדבר היחיד שמחזיק את אביו שפוי. בהזדמנות אחרת הביע הנאשם שמחה, על כך שאסף, עצור אותו הכיר בתא המעצר, שוחרר לביתו (ת/14).

הנה כי כן, על אף שהנאשם תואר כאדם שאינו מפגין רגשות, והגם שעל פניו הפגין יחס קר ואדישות כלפי המנוחה, דומה כי כלפי אביו הוא ידע להביע רגשות אמפתיה ודאגה; ובמהלך שהותו בתא המעצר הספיק ליצור קשר כלשהו עם אסף ולהביע שמחה על שחרורו.

15.7 לא מצאתי בחוות דעתי של ד"ר ששון כל תימוכין בכל הנוגע לוריאנט הלשוני של תסמונת

האונה המצחית, ביחס לנאשם, לפיו ישנה ירידה ביכולת השפתית, ביצירת הדיבור, במציאת מילים ובהבנה מילולית. יתר על כן, בתיעוד חקירות הנאשם והשחזור בדירתו לא נצפו אצל הנאשם קשיים וורבאליים או קשיים בתפיסת המשמעות והמובן לנאמר לו. ד"ר ששון אף אישר בעדותו בבית המשפט כי אוצר המילים של הנאשם הינו בטווח הממוצע.

16. מכל המקובץ, אף אם לוקה הנאשם בתסמונת כלשהי, כתוצאה מהתקף אפילפטי בילדותו, הרי שהנאשם נמצא כמי שניהל ומנהל אורח חיים תקין ונורמטיבי, במישור הלימודי, הצבאי, התעסוקתי, המשפחתי, חבר במועדון השיט המקומי ובעל רישיון נהיגה. לא מצאתי לאמץ את דעתו ומסקנותיו של ד"ר ששון, היות ומצאתי את חוות דעתו מגמתית, שאינה מבוססת על תשתית עובדתית איתנה ומהימנה. אי לכך, על בסיס חוות דעת הפסיכיאטר המחוזי שלא נסתרה, לאחר שצפיתי רבות בתיעוד הווידיאו של חקירות הנאשם, והיות והאחרון בחר שלא לתן עדות בבית המשפט ובדרך זו מנע מבית המשפט להתרשם ממנו ומגרסתו לאירוע באופן בלתי אמצעי, באתי לכלל דעה כי הנאשם אינו יכול לחסות תחת סייג לאחריות פלילית בשל לקות נפשית, ואין בה כשלעצמה, ככל שקיימת, כדי לפגום בהודאתו המפלילה במשטרה.

ט. בחינת קבילות הודאת הנאשם

17. קבילות הודאתו של נאשם נבחנת בשיטתו המשפטית בשני מסלולים:

מסלול ראשון מעוגן בסעיף 12(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971 (להלן: "**פקודת הראיות**"), לפיו הודאת חוץ של נאשם תהא קבילה אם בית המשפט שוכנע, שהיא נמסרה באופן חופשי ומרצון. דרישה זו מתקיימת מקום בו ההודאה נמסרה מבלי שהופעלו על הנחקר אמצעי לחץ חיצוניים, להבדיל מאמצעי לחץ פנימיים המתעוררים בנפשו, שיש בהם כדי לשלול ממנו את יכולתו לבחור האם למסור את הודאתו אם לאו. זאת, הן מתוך הנחה כי שלילת חופש הבחירה של הנחקר מקימה חשש לאמינות הודאתו, והן בשל הערך הפנימי שבשמירה על אוטונומיית הרצון של הנחקר (ראו: ע"פ 5121/98 **יששכרוב נ' התובע הצבאי הראשי**, פ"ד סא(1) 461 - להלן: "**יששכרוב**"). סוגית הפגיעה באוטונומיה של הרצון החופשי ומידתה נדונו רבות בפסיקה, והודגש כי רק פגיעה משמעותית וחמורה, שיש בכוחה לשבש את כושר הבחירה של הנחקר תוביל לפסילת הודאתו.

מסלול שני לפסלות הודאה מבוסס על הדוקטרינה הפסיקתית שהותוותה בפרשת יששכרוב, מכוחה מסור לבית המשפט שיקול הדעת לקבוע כי ראייה בלתי קבילה אם מתקיימים בה שניים: האחד, כי היא הושגה שלא כדין, היינו באמצעי חקירה המנוגדים להוראת חוק, תקנה או נוהל מחייב; באמצעים בלתי הוגנים; או באמצעים הפוגעים שלא כדין בזכות יסוד מוגנת. השני, כי קבלת הראייה במשפט תפגע משמעותית בזכותו של הנאשם להליך הוגן שלא בהתאם לתנאי פסקת ההגבלה. החלטה בדבר פסילתה של ראייה על פי מתווה זה אף היא

אינה אוטומטית, אלא נתונה לשיקול דעתו של בית-המשפט בכל מקרה לגופו. אמות המידה המנחות את בית המשפט במסגרת איזון זה הן רבות ועליהן נמנות, בין היתר, מידת אי החוקיות שהייתה כרוכה בהשגת הראיה; הקשר בין אמצעי החקירה הפסול ובין הראיה שהושגה; חומרת העבירה המיוחסת לנאשם; וכן הנזק מפסילת ההודאה אל מול התועלת שבקבלתה (ראו: הלכת **יששכרוב**; ע"פ 9808/06 **ירון סנקר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.7.2010)).

18. השאלה מהו "אמצעי פסול" העשוי להביא לפסילתה של ראייה על-פי אחד משני המסלולים הנזכרים היא שאלה שאין לה מענה טכני. ההכרעה בחוקיותו של האמצעי מתקבלת בכל מקרה לגופו, בהתחשב באמות מידה של סבירות, שכל ישר והגינות (ראו: יעקב קדמי **על הראיות** כרך ראשון 60 (2009) - להלן: "**קדמי**"). ככלל, אמצעי פסול יהא כזה השולל מהנחקר, כאדם, את היכולת הנפשית לבחור, אגב שיקול דעת, אם לעשות שימוש בחיסיון מפני הפללה עצמית או אם לוותר על זכות זו. במהלך השנים, נקבעו בפסיקה אבות הפסול, כלומר אמצעים שהם פסולים על פניהם, שהשימוש בהם מביא לפסילתן של הראיות שהושגו באמצעותם. כך למשל: שימוש באליומות ואיום באליומות; שימוש בשיטות חקירה בלתי הוגנות שכל מטרתן שבירת רוחו של הנחקר; שימוש בהשפלות וגידופים; נקיטת תחבולות המתאפיינות ביסוד של מרמה; פיתוי והשאה, שמשמען הבטחת טובת הנאה ממשית ומוחשית לנחקר, כנגד וויתור על זכותו לחיסיון מפני הפללה עצמית.

19. כפי שאפרט להלן, הגעתי לכלל דעה כי הודאות הנאשם עומדות בתנאי הקבוע בסעיף 12 לפקודת הראיות ואף אין לפסול אותן מכוח דוקטרינת הפסילה הפסיקתית.

זכות היועצות בעורך דין והזכות להליך הוגן

20. חשיבותה של הזכות להליך הוגן, ובפרט על הזכות העומדת לחשוד להיוועץ עם עורך דין, נדונו בהרחבה בפסיקה. זכות ההיוועצות בעורך דין, המעוגנת בסעיף 34 לחוק הסדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 הוכרה כזכות יסוד (ראו: ע"פ 96/66 **טאו נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד כ(2) 539; ע"פ 1301/06 **עוזבון אלזם נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 22.6.2009); בג"ץ 3412/91 **סופיאן נ' מפקד כוחות צה"ל**, פ"ד מז(2) 843, 847).

בבסיס הזכות החוקתית להיוועצות בעורך דין עומד הפער המשמעותי ביחסי הכוחות בין הנחקר לחוקר. לזכות ההיוועצות בעורך דין שני רבדים מרכזיים: הראשון, קשור לזכות להליך הוגן, ועניינו בהגנה על זכויותיו של החשוד. עצם ההיוועצות של החשוד בעורך דין, עוזרת לראשון לשמור ולעמוד על זכויותיו בהליך הפלילי - זכות השתיקה, הזכות לחיסיון מפני הפללה עצמית, זכותו לכבוד ומניעת השפלה ועוד. באופן זה, מהווה זכות ההיוועצות מעין "זכות צינור" להבטחה כי הזכות להליך הוגן של הנאשם, על כל רבדיה, לא תפגע מעבר למידה הנדרשת, וכי החשוד יהיה מודע באופן מלא לזכויותיו במסגרת ההליך הפלילי המתנהל כנגדו (ראו: פ"ד **יששכרוב**). השני, נובע מתכלית המשפט הפלילי של גילוי האמת,

הרשעת אשמים וזיכוי חפים מפשע, והוא נוגע לאינטרס הציבורי המגולם בזכות ההיוועצות. ההיוועצות החשוד בעורך דין עוזרת לשמור על תקינות הליך החקירה המשטרית. זאת באמצעות מניעה מראש של הודאות שווא תוך שימוש פסול בתחבולות, תרומה לחשיפה מהירה ויעילה של ראיות מזכות ועוד. עורך הדין של החשוד, קצין בית המשפט, עוזר לוודא כי רשויות החקירה פועלות במסגרת סמכויותיהן ותו לא. כך, ניתן למנוע מראש איסוף ראיות שייפסלו על ידי בית המשפט לאור אי החוקיות שהייתה כרוכה בהשגתן (ראו: ע"פ 6144/10 **טדרוס גטצאו נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 10.4.2013)).

21. הצדדים חלוקים בשאלה האם זכותו של הנאשם להיוועצות נפגעה. לעמדת ב"כ הנאשם, הפגמים שנפלו בהליך החקירה, ובכלל זה הפגיעה בזכות ההיוועצות בשל כך שהנאשם לא ויתר באופן גלוי ומפורש על זכותו להיוועץ בעורך דין, עולים לכדי פגם חמור, שהביא את הנאשם להודות שלא מתוך רצון חופשי ועל כן יש לפסול את כל אמרתיו של הנאשם בהן הודה בתקיפת המנוחה. מנגד, לעמדת המאשימה, לנאשם הובהרו זכויותיו, ביניהן זכותו להיוועץ בעורך דין, זכותו לשמור על שתיקה בחקירה והודע לו העבירות המיוחסות לו.

22. מעיון בהודעות שנגבו מהנאשם וצפייה בתיעוד המצולם עולה התמונה הבאה:

22.1 בתחילת ההודעה שנגבתה מהנאשם ביום 16.01.2013 בשעה 07:56 (ת/11) הוא הוזתר על ידי איזמירלי כך: **"תשמע, אתה יודע שאתה לא חייב לדבר איתי אם אתה לא רוצה, יש לך זכות לא לדבר איתי ויש לך זכות להביא עו"ד אם אתה רוצה ויש לך זכות גם לא להגיד לי כלום, אתה לא חייב להגיד לי כלום"**.

22.2 ביום 16.01.2013 בשעה 10:00 בוצע שחזור בדירת הנאשם, נערך דו"ח הובלה והצבעה עליו חתם הנאשם (ת/21) והשחזור תועד ותומלל (ת/22). טרם צאת הנאשם והשוטרים לזירה, ביושבם ברכב, פנה השוטר סטוקולוב לנאשם והזהיר אותו בדבר זכויותיו, והזכיר לו כי הוא חתם עליהן, לפיהן זכותו שלא להגיד דבר וכי כל דבר שיגיד במהלך השחזור יכול לשמש כנגדו, הימנעותו מלענות לשאלות ישמש חיזוק לראיות נגדו וכי זכותו להיוועץ בעורך דין. בזמן שהשוטר סטוקולוב פירט לנאשם את זכויותיו, הנאשם הנהן ראשו מעלה ומטה לאות הן. לאחר מכן, השוטר סטוקולוב שאל את הנאשם: "זה ברור לך?" והנאשם השיב בחיוב. במהלך הנסיעה לכיוון ביתו של הנאשם, מסר השוטר סטוקולוב לנאשם כי עורך דינו מהסנגוריה הציבורית התקשר הרגע ונמסר לו שהם בדרך לשחזור. הנאשם מצדו לא ביקש לדחות את השחזור כדי להיפגש עם עורך דינו.

22.3 בפתח ההודעה שנגבתה מהנאשם ביום 16.01.2013 בשעה 11:40 (ת/12, ת/16), הוזתר הנאשם על ידי איזמירלי כי הוא חשוד ברצח בת זוגתו, בכך שהכה אותה וגרם למותה, כל שיאמר ירשם ואם לא יענה לשאלות זה עשוי לחזק את הראיות נגדו וכי הוא רשאי להיוועץ עם עו"ד ווידא שהוא נפגש עם עורך דינו. הנאשם אישר שנפגש עם עו"ד אסי לוי. הנאשם אישר

שכל שאמר בתשאל ובשחזור זה אמת, והוסיף: **"מה שהיה לי לספר סיפורי"**, וביקש לשמור על זכות השתיקה בעצת עורך דינו. איזמירלי כיבד את בקשתו והחקירה הסתיימה.

22.4 ביום 22.01.2013 בשעה 09:22 נגבתה מהנאשם הודעה (ת/17), והיא תועדה ותומללה (ת/13). איזמירלי אמר לנאשם: **"אהה אתה יודע דרך אגב אני אומר לך עוד פעם שאתה יודע שהזכויות שלך זה לא להגיד כלום אתה נחקר באזהרה ו..."**

22.5 בפתח ההודעה שנגבתה מהנאשם ביום 24.01.2013 בשעה 13:06 (ת/14, ת/18), הודיע איזמירלי לנאשם שהוא חשוד ברצח בת זוגתו, בכך שבתאריך 16.1 סמוך לשעה 03:30 הכה אותה ועקב חבלות אלו גרם למותה. הובהר לנאשם כי כל מה שיאמר יירשם, כי הוא רשאי להיוועץ בעו"ד והוא לא חייב להגיד דבר. עוד נמסר כי כל אשר יאמר עשוי לשמש ראיה נגדו ואם לא ישיב לשאלות, הדבר עשוי לחזק את הראיות נגדו. הנאשם נשאל האם הוא מבין על מה הוא נחקר והשיב על כך בחיוב. יש לציין כי בזמן שאיזמירלי הבהיר לנאשם את זכויותיו, הנאשם הניד את ראשו בחיוב. הנאשם הודיע כי הוא מתכוון לשמור על זכות השתיקה. כשנשאל האם שוחח עם עורך דינו, השיב: **"בין היתר"**. הנאשם השיב לשאלות שנשאל.

22.6 ביום 29.01.2013 בשעה 10:36 נגבתה מהנאשם הודעה נוספת (ת/15). הנאשם הוזהר כי הוא חשוד בגרימת מותה של המנוחה, הוא רשאי לייעוץ עו"ד, רשאי לשמור על זכות השתיקה וכל מה שיאמר עשוי לשמש ראיה נגדו ונאמר לו כי הימנעותו מלהשיב לשאלות עשויה לחזק את הראיות נגדו.

23. מכל המקובץ, מצאתי כי חובת היידוע בדבר קיומה של זכות ההיוועצות נשמרה בעניינו של הנאשם. לנאשם הודע בפתח גביית הודעתו הראשונה באזהרה וגם לקראת ביצוע השחזור בדבר זכויותיו, לשמור על זכות השתיקה ולהיוועץ בעורך דין. הנאשם לא ביקש לממש זכותו להיוועץ בעורך דין, גם לאחר שנמסר לו שעורך דינו מטעם הסנגוריה התקשר למשטרה. יש לזכור, כי גם אם מבקש חשוד להיפגש עם עורך דינו, ניתן להמשיך בחקירה עד להגעתו של עורך הדין, והחשוד רשאי לשמור על שתיקה (ע"פ 5203/98 **עאמר חסון נ' מדינת ישראל**, נו(3) 274; ע"פ 1706/10 **דוד טגאפו נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 31.1.2011)).

הנאשם בחר לשתף פעולה עם החוקרים, לא שמר על זכות השתיקה, לא ביקש להיוועץ בעורך-דין ולא ביקש להפסיק חקירתו עד לקיומה של היוועצות, על אף שהיה מודע לכך שמונה לו עורך דין. בהמשך אותו היום, נפגש הנאשם עם עורך דינו מטעם הסנגוריה, אשר יעץ לו לשמור על זכות השתיקה ובחקירתו הנוספת בהמשך אותו היום, 16.1.2013, שמר על זכות זו.

ברם, בהודעה שגבה איזמירלי מהנאשם ביום 22.01.2013 הוזכרה בחטף הזכות לשמור על זכות

השתיקה ולא הוזכרה זכות ההיוועצות בעורך דין. ראוי היה להבהיר לנאשם, את זכויותיו, פעם אחר פעם, במלוא תשומת הלב והחשיבות הנדרשים בתחילת כל חקירה. עם זאת, כפי הנזכר, הנאשם נועץ עם עורך דינו קודם לכן ומצפייה בתייעוד החקירות, התרשמתי שהנאשם היה מודע לזכויותיו, לרבות זכותו לשמור על שתיקה, ונראה כי הבין והיה מודע להליך שבו הוא נמצא. יש לזכור, כי לא הייתה זו הפעם הראשונה בה שהה הנאשם בחדר החקירות של המשטרה, והליך החקירה לא היה זר לו, ואף הודע לו, בפתח חקירתו, כי הוא רשאי לשמור על זכות השתיקה. ודוק, הנאשם הוזר ביום 16.1.2013 והובהרה לו זכותו להתייעץ עם עו"ד, והוא לא ביקש בשנית להיוועץ עמו בטרם החל למסור את גרסתו ביום 22.1.2013. לפיכך, הפגיעה בזכות ההיוועצות אינה מהותית, והנאשם אינו יכול להיתלות במחדל זה, ולא שוכנעתי כי ארעה פגיעה משמעותית בזכות הנאשם להליך הוגן ולכן אין לפסול את ההודעה שנתן הנאשם ביום 22.1.2013 (ראו בעניין זה ע"פ 2375/12 עמי מזרחי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.8.2013)). ביתר ההודעות לא נפל דופי בהבהרת הזכויות לנאשם, לרבות זכותו להיוועץ בעורך-דין.

24. בעניין זה, ובהתייחס לטענות ההגנה, אני מוצא לציין כי מוטב וראוי שוויתור מצד נאשם על זכות ההיוועצות בעורך דין יהא מפורש, בייחוד כשמדובר בחקירה ראשונה של אדם כחשוד, ולבטח כשמדובר בחשד לרצח. אולם, בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, אין המדובר בהכרח (ע"פ 6504/10 עדוואן (יחיא) פרחאן נ' מדינת ישראל, פס' קא (ניתן ביום 2.10.2013)). אכן, בע"פ 10049/08 ראתב אבו עצא נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 23.8.2012) הובעה הדעה, כי "אין לאפשר היסק בדבר ויתור משתמע על הזכות להיוועץ בעורך דין", כי "גם אם ויתור על זכות ההיוועצות הוא אפשרי צריך שהויתור יעשה מדעת ובאופן מפורש", וכי "ויתור על זכות ההיוועצות צריך שיהיה מפורש, מדעת ויש לתעדו, בין היתר, בכתב ובחתימת החשוד" (פסקאות 108-109 ו-112 לפסק דינו של כב' הש' דנציגר). ברם, אין להקיש מדברים אלה לענייננו כי הזכות הופרה. ראשית, בעניין אבו עצא השאירו כב' המשנה לנשיא (כתוארה אז) נאור וכב' השופט ג'ובראן סוגיה זו בצריך עיון. שנית, כב' השופט דנציגר ציין שם (פסקה 119), כי "ככלל, די יהיה בהודעת הקצין הממונה אודות זכות ההיוועצות מבלי שהחוקרים יצטרכו לשוב ולהודיע על זכות זו לחשוד". שלישית, בעניין אבו עצא ביקש הסנגור לקיים מפגש עם המערער דהתם, אולם סורב, ואילו במקרה דנא לא הוכח כי בקשת סנגור להיפגש עם הנאשם נדחתה.

25. עוד בעניין זה, אני מוצא לציין כי ב"כ הנאשם הלין כלפי התנהלות איזמירלי, בכך שביום מעצרו אמר לנאשם שעורך דינו צפוי להגיע מתל אביב ולבטח יעץ לו שלא להגיד כלום, משום שברצונו להאריך את משך ניהול ההליך המשפטי כדי לקבל יותר כסף. נטען כי בשל דברים אלו ועל רקע מוגבלויות הנאשם, האחרון נמנע מלשתף את עורך דינו, במהלך תקופת מעצרו, ב"קורותיו עם איזמירלי". סבורני כי אין מקום לאמירות מסוג זה והיה מקום לנהוג כבוד בב"כ הנאשם ובעבודתו. עם זאת, מתיעוד השיחה כולה עולה כי איזמירלי אמר לנאשם שיגיד לעורך דינו מה שהוא רוצה והוא עצמו אינו מתערב. בנסיבות אלו, והיות ולא נשמעה מפי הנאשם כל טענה בעניין פיחות מעמדו של עו"ד ירום הלוי בעיניו או שדברי החוקר גרמו לו להסתיר פרטים מעורך דינו, לא מצאתי כי יש בדברי החוקר כדי לפגוע בזכויות הנאשם ולבטח אין בהם כדי לפגום בהודאותיו.

26. באתי אם כן למסקנה כי הנאשם הוזר כדין, ובגדר זאת, הוסבר לו במה הוא מואשם, הודע לו על

זכותו לשמור על שתיקה וכן על זכותו להיוועץ בעורך דין. הנאשם הניד ראשו בחיוב ונראה כי הבין היטב את זכויותיו. טרם השחזור נשאל הנאשם מפורשות האם הבין את זכויותיו והשיב בחיוב. לאחר החקירה הראשונה והשחזור, ביום 16.1.2013, מימש הנאשם את זכותו להיוועץ בעורך דין, ולאחר מכן, שב והזהר בדבר זכויותיו. הנאשם לא ביקש בשום שלב להפסיק את החקירה כדי להתייעץ עם עורך דינו.

יתר על כן, הנאשם נמנע ממתן עדות בבית המשפט, ובכך ויתר על ההזדמנות לשטוח את גרסתו בכוחות עצמו ובמילותיו שלו, בפני בית המשפט, ובכלל זאת להסביר הכיצד לשיטתו, אם בכלל, נפגעו זכויותיו בדרך כלשהי, ובכללן זכותו להיוועץ בעורך דין. מכאן, אני קובע כי לא נפגעו זכויותיו של הנאשם, לרבות זכותו להיפגש עם עורך דינו ולהיוועץ בו.

איומים והפעלת לחץ נפשי

27. ההגנה טענה כי חקירותיו של הנאשם לוו באיומים והפחדות מצד השוטר איזמירלי, בכך שאמר לו שאם לא ישתף פעולה ויודה בביצוע המיחוס לו, תועבר החקירה לידי חוקרים אחרים, פחות נחמדים ממנו, ואף נתן לנאשם את התחושה כי אותם חוקרים ממתינים לו, בחוסר סבלנות, מחוץ לחדר החקירות.

28. בחקירה מיום 16.01.2013 בשעה 07:56 (ת/11) אמר איזמירלי לנאשם, בין היתר, כך: **"תגמור את הסיפור ודי, תספר בדיוק אנחנו נבוא לקראתך. תפסיק עם השטויות האלה, אתה יודע למה אני פה? כי אני ביקשתי לדבר איתך. לפני שייקחו אותך כל ה... אתה יודע, כל ה... חוקרים האלה המתלמדים האלה .. אתה רואה סרטים? ... כל החוקרים האלה שמחפשים להביא גילויים. אתה לא עברין. ... אני רוצה לעזור לך, אבל תספר בדיוק מה קרה. א, חאלס. עוד שנייה ידפקו בדלת, אני צריך להעביר אותך הלאה... אני רציתי לעזור לך, תספר לי מה קרה, די חאלס. אני רוצה לעזור לך. למה עוד שנייה ידפקו בדלת ייקחו אותך חוקרים אחרים ... אתה יודע מה זה התעללות אחר כך בטלויזיה ... אתה צריך שייקחו אותך עם אזיקים בטלויזיה?"**

29. אולם, צפייה בתיעוד המצולם של חקירות הנאשם והשחזור בדירתו מעלה כי מערכת היחסים בין הנאשם לחוקרים והאווירה בחקירות ובשחזור אינה מאיימת ואינה מלחיצה. חקירות הנאשם במשטרה והשחזור בדירתו לא התארכו יתר על המידה, הנאשם התכבד בתה ובעוגה, ונראה במרבית הזמן נינוח. אמנם, אין לשלול שהנאשם היה שרוי בלחץ פנימי, ואך טבעי הדבר, נוכח נסיבות היותו בחקירה בתחנת המשטרה בחשד לרצח בת זוגו. עם זאת, במרבית הזמן, האווירה בחדר החקירות הייתה נינוחה, על אף שמדי פעם הרים איזמירלי את קולו, אך לא במידה שנראית בלתי סבירה. הנאשם לא נראה מפוחד מהחוקרים; הוא שמר על קשר חיובי איתם ואף התבדח וצחק עמם (ראו: ת/12, בזמנים: 11:48, 11:59, 12:14, 12:18), ונראה שהנאשם חש נינוח בנוכחותם (כך למשל, שיחתם כשהחליף בגדיו לקראת הדיון בבית המשפט). הנאשם קיבל את ההזדמנות להשיב לשאלות החוקרים, ללא לחץ וללא

הפרעה. לא התרשמתי שהחוקרים שמו מילים בפיו של הנאשם, כך בגביית ההודעות וכך במהלך השחזור, ולמעשה הובהר לו, פעם אחר פעם, כי כל מטרת החקירה היא להגיע לחקר האמת. בנוסף, לא שוכנעתי כי דבריו של איזמירלי, עת הציג את עצמו כ"חוקר הטוב", להבדיל מחוקרים אחרים, חרגו מתרגיל חקירה לגיטימי ולא התרשמתי כי הנאשם מסר את הודאתו מתוך מורא או פגיעה בשלמות רצונו.

30. לאחר שצפיתי בתיעוד חקירות הנאשם, שמעתי את עדויות החוקרים, ומשהנאשם נמנע מלמסור גרסתו בבית המשפט בין היתר בכל הנוגע להפעלת לחצים בלתי הוגנים מצד החוקרים, כפי טיעוני הסנגור, באתי למסקנה כי אין לומר כי בעת שהנאשם מסר את אמרותיו במשטרה (לרבות בשחזור) הוא היה נתון ללחץ או מורא ששללו ממנו חופשיות רצונו. הנה כי כן, אין בידי לקבל את עמדת ב"כ הנאשם, לפיה הנאשם היה במצב חריג במהלך החקירות, לאחר שהופעלו עליו לחצים בלתי מידתיים או הפעלת אמצעים בלתי כשרים או תחבולות חקירה בלתי הוגנות.

31. עוד אציין, למען הסדר הטוב, כי גם אם הנאשם לוקה בתסמונת נפשית שגרמה לו להודות במיוחס לו, כפי טענת ההגנה, ועל אף שלא שוכנעתי כי כך הדבר, אזכיר את ההלכה הפסוקה כי הודאתו של חולה נפש "כשרה להתקבל כראיה, והשאלה המתעוררת לגבי הודאה כזאת אינה אלא שאלת המשקל שיש לייחס לה בבוא העת לשקול את ערכה" (ע"פ 186/55 ויקטור מיזאן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד יא(2) 769, 771). הלחצים הנפשיים בהם נתון חולה הנפש אין בהם כדי לשלול את קבילות הודאתו, אם כי יש בהם כדי להשפיע על משקלה של ההודאה (ע"פ 161/77 יוסף זוהר נ' מדינת ישראל, פ"ד לב(1) 326).

הפחתת חומרת העבירה (מינימליזציה)

32. בחקירת הנאשם מיום 16.01.2013 בשעה 07:56 (ת/11), בעת אזהרת הנאשם בדבר זכויותיו, אמר איזמירלי לנאשם, כך: **"...החשד נגדך הוא זה ש... אתה יודע תמיד עושים את הדברים ... אני עושה לנו קפה, תמיד עושים את הדברים בומבסטיים".** בהמשך, שאל איזמירלי את הנאשם האם נאמר לו בגין מה עוכב, והאחרון השיב לו שהוא "מעוכב על הריגה". איזמירלי אמר לנאשם: **"הריגה. זה לא .. כזה, זה לא הריגה זה לא ... זה. אני יודע שהיה לכם בעיות וזה..."**.

33. נמצא אם כן שאיזמירלי לא רק שלא הבהיר לנאשם מה הן החשדות נגדו, הוא גם המעיט בחומרת המעשים המיוחסים לו. בעדותו בבית המשפט הסביר איזמירלי כי הנאשם השיב לו שהוא מודע לכך שהוא חשוד בהריגה, ועל כן לא ראה לנכון לשוב ולהגיד לו שהוא מעוכב בחשד לרצח או הריגה (עמ' 16 לפרוט'). באשר להפחתת חומרת העבירה הסביר איזמירלי כי רצה שהנאשם יראה בו כחבר. לדבריו, "הורדת רף העבירה לרף יותר נמוך זה גם חלק משיטת התשאול", כדי שהנחקר יספר מה קרה (עמ' 21 לפרוט').

34. ככלל, סבורני כי מדובר באמירות פסולות ובשימוש באמצעי חקירה פסול. חובת החוקר להבהיר לנחקר בפתח גביית הודעתו, מה הן החשדות נגדו, במלוא חומרם, ולהבהיר לו היטב את זכויותיו על כלל השלכותיהן, ובכללן זכויותיו לשמור על שתיקה ולהיוועץ בעורך דין. ברם, במקרה דנא, הנאשם היה מודע בזמן אמת שהוא נחשד, כך בתחילה, בביצוע עבירת המתה - רצח או הריגה, הגם שלימים לא הואשם בעבירה שכזו. הנאשם אף הוזהר בדבר זכויותיו, כפי המפורט לעיל. לכן, אין לומר שדברי החוקר, הובילו לפגיעה בנאשם ובזכויותיו במידה המצדיקה פסילת ההודאה.

35. מכל המקובץ, מצאתי את אמרות הנאשם במשטרה קבילות. ואולם, אין די במסקנה זו, שהרי אפשר שהנסיבות בהן מסר הנאשם את הודאתו לא עוררו חשש שמא היא לא ניתנה באופן חופשי ומרצון, אך עדיין יתכן שהנאשם כיזב בהודאתו, מטעמים השמורים עמו. לכן, לצורך הקביעה האם ניתן לבסס הרשעה על הודאתו יש לבחון את מהימנותה ואת משקלה.

י. בחינת משקל הודאת הנאשם

36. בשונה מבחינתה של קבילות ההודאה, הבודקת אם הנאשם הודה כתוצאה מלחץ חיצוני שהופעל עליו, נועדה בחינת משקל ההודאה לבדוק האם לא הודה הנאשם כתוצאה מלחץ פנימי, בניגוד נטל על עצמו אחריות למעשה עבירה אותו לא ביצע, "בחינת אומר 'להתאבד' בהודאתו" (ע"פ 48/54 **אירשיד נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל**, פ"ד ח(2) 690, 691). משקלה של הודאה נבחן באמצעות שני מבחנים, פנימי וחיצוני - המבחן הפנימי ("משקל עצמי") בודק את ההודאה על-פי סימני האמת העולים מתוכה, כגון הגיונה או חוסר הגיונה הפנימי, סידורם או בלבולם של הפרטים הנמסרים בה וכיוצא בהם סימנים של שכל ישר המביאים אדם בר דעת להתייחס לדברי זולתו באימון (ע"פ 774/78 **לוי נ' מדינת ישראל**, פ"ד לג(3) 228, 234). המבחן החיצוני בודק את ההודאה על פי סימני אמת שהם חיצוניים להודאה ואשר יש בהם, לפי מבחני השכל הישר, כדי להשליך אור על אמיתותה. לצורך כך, נדרשת תוספת ראייתית מסוג "דבר מה נוסף", שהינה תוספת ראייתית מאמתת, החיצונית להודאתו של הנאשם, שתאשר במידת מה את תוכן ההודאה. ראית "דבר-מה נוסף" אינה כזו המסבכת את הנאשם בביצוע העבירה שבה הודה, אלא ראייה מאמתת בלבד, המשמשת אמת-מידה לבחינת אמיתותה של ההודאה, אשר די שתאשר במידת מה את תוכנה (ראו: ע"פ 10477/09 **מובארק נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 10.4.2013); קדמי, עמ' 142-143).

37. קיימים יחסי גומלין בין משקלה ומידת מהימנותה של ההודאה ובין משקלה ואופייה של הראייה החיצונית שבאה לבחון אם יש להודאה אחיזה בחומר הראיות. ככל שמשקלה העצמי של ההודאה גדול יותר, כך קטן הצורך להיזקק למבחן החיצוני של "הדבר מה". ואילו, ככל שמשקלה העצמי של ההודאה קטן יותר, כך גדול יותר הצורך להיזקק לאמת מידה חיצונית לבחינת האמת שבהודאה (ראו: ע"פ 3577/12 **אדהם פריח נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 23.7.2014)).

המבחן הפנימי של הודאות הנאשם

38. המבחן הפנימי נועד לבחון עד כמה ההודאה, כשהיא לעצמה ומתוכה, מעוררת אמון. במילים אחרות, נבדק עד כמה הנאשם עצמו מאמין בדברים שהוא אומר. בחינת הודאותיו של הנאשם, אחת לאחת וכולן יחדיו, מלמדת על משקל פנימי גבוה. הודעות הנאשם פורסות יריעה רחבה של השתלשלות האירועים ושל חלקו בהם; הן יורדות לפרטים בתיאורים שאינם מופרזים, ומרבית אמרותיו עולות בקנה אחד זו עם זו באופן המשרטט תמונה אחת באשר להשתלשלות הדברים.

39. ההודאה שמסר הנאשם, במהלך החקירה, הייתה פרי של תהליך איטי אך דינאמי, שבתחילתו הכחיש הנאשם כל מעורבות מצדו לפגיעה כלשהי במנוחה; בהמשך, טען כי יתכן ופגע במנוחה שלא במודע; ולבסוף שינה גרסתו והודה בפגיעה פיזית בפניה ובצלעותיה, כפי שהדגים בחקירתו. לא נעלם מעיני כי לעתים נסוג הנאשם מהודאתו, אך בסופו של יום מסר הודאה מפורטת ומלאה, עליה חזר במספר הזדמנויות נוספות, הן בחדר החקירות והן בשחזור בדירתו, ואף הדגים בתנועות גוף כיצד פגע במנוחה. הנאשם סיפק מניע למעשה והסביר כי פעל מחמת זעמו על התנהלות המנוחה. הנאשם הביע, לא אחת, צער וחרטה על מעשיו וגילה מודעות, מיוזמתו, לעונש הצפוי לו.

40. כך ביתר פירוט: בתחילת הודעתו מיום 16.01.2013 בשעה 07:56 שב הנאשם על גרסתו הראשונית ומסר כי בליל האירוע הכל התנהל בינו לבין המנוחה כרגיל ולא היה ביניהם כל ויכוח. המנוחה הלכה לישון לפניו ולמחרת, בשעת בוקר מוקדמת, עת קם משנתו נתקל "במשהו שתקוע בדרך", כלשונו, ונוכח לגלות את המנוחה שכובה על פניה. הנאשם הכחיש כי הרים יד על המנוחה. עם זאת, בהמשך, שינה הנאשם את גרסתו ומסר כי יכול להיות שעשה דבר מה למנוחה מבלי שהוא מודע לו, אולי אף בזמן שישי. בהמשך מסר: **"יכול להיות שהרמתי עליה יד"** והסביר כי יכול להיות שהמנוחה עצבנה אותו יותר מדי, בכך שהיא לא הגיבה בזמן לדברים שאמר לה והיא לא עשתה את הפעולות היומיומיות. מדי פעם, נסוג הנאשם מהודאתו ושב לטעון כי לא פגע במנוחה. לבסוף, אישר הנאשם שהכה את המנוחה, אך הדגיש כי לא רצח אותה ולא הרג אותה, ובלשונו: **"קיבלה מכות ו.. כנראה מהמשקל, אז היא נפלה וקיבלה בום כאילו.."**. לשאלה באיזו שעה נתן לה את המכות, השיב: **"יכול להיות בשלוש... ארבע לפנות בוקר, משהו כזה"**. כשנשאל כיצד ובאיזו יד הרביץ לה, השיב: **"יד ימין הא.. אני ימני"**. כשנשאל היכן הרביץ לה, השיב: **"כנראה... דחפתי אותה והיא... פשוט צנחה מהמשקל"**. הנאשם הוסיף שיכול להיות שהוא היה עצבני ולכן הוא לא היה מודע למעשיו. הנאשם הדגים את האופן שבו הכה את המנוחה בגובה הבטן וציין שפגע בפניה בעוצמה חזקה ו"מעוצמת הנפילה היא פתחה את הראש". הנאשם מסר כי המנוחה אמרה לו: **"למה אתה מרביץ לי?"** ולאחר מכן חזר לישון במיטתו. הנאשם מסר שלאחר מכן נשכבה המנוחה במסדרון. הנאשם הוסיף כי הגיע הביתה עייף והתנהל ביניהם ויכוח על כך שהיא לא עושה את הפעולות היומיומיות ולא מתפקדת כמו שצריך. הנאשם מסר: **"... לא הייתי מכה אותה הרבה. הא.. אתמול זה כבר כל מה שהצטבר אצלי, יצא במכה אחת"**. הנאשם שב ואמר שהכה את המנוחה באזור הצלעות והפנים, והדגים בידו מכה לכיוון הבטן ודחיפת הראש באזור המצח. הנאשם סיפר שהאירוע אירע בסלון הבית בסביבות השעה שלוש לפנות בוקר, עת קמה המנוחה וצפתה בטלוויזיה והוא קם אחריה. בתגובה למכות,

המנוחה אמרה לו: **"למה אתה עושה לי את זה?"** והוא היה עצבני וחזר לישון. כך מסר הנאשם: **"כן הייתי עצבני... היא עוד הייתה חיה, היא עוד הייתה חיה"**. הנאשם שב וציין כי לאחר מכן הוא הלך לישון ואף המנוחה שבה למיטה וכנראה שהיא קמה שוב לאחר שנרדם. כשהקיץ משנתו גילה את המנוחה שכובה כשפניה על הרצפה וכך תיאר את הדברים: **"... שלחתי אז הא.. הרגשתי שמהו.. משהו מפריע במעבר שלי, ... הדלקתי את האורות, ראיתי שהיא שוכבת עם הפנים ומלא דם..."**. לשאלה מהיכן ירד הדם, השיב שמאזור המצח, ואישר כי זהו המקום שבו הכה את המנוחה. הנאשם נשאל כיצד הרגיש לאחר מכן ומסר שהרגיש תחושת פורקן.

בהמשך אותו היום, 16.01.2013, בשעה 10:00 הובא הנאשם לדירתו, לביצוע השחזור. השחזור בוצע ברוע, ללא כל לחץ, ומבלי שהונחה לומר דבר. דיבורו של הנאשם היה קולח ושוטף והוא מסר פרטים רלוונטיים. הנאשם חזר על הודאתו כי בסביבות השעה שלוש בבוקר הוא יצא מחדר השינה לסלון בעקבות המנוחה, הם רבו, והוא נתן לה מכות חזקות בצלעות ובפנים. הנאשם הדגים בידיו את אופן מתן המכות על אחד השוטרים, כפי שהתבקש. הנאשם ציין כי פגע במצחה של המנוחה באמצעות שורש כף ידו, אך היא לא נפלה. לדבריו, כעס על המנוחה משום שהיא **"לא עושה את העבודה שלה כמו שצריך"** ו**"הגיעו מים עד נפש"**. המנוחה אמרה: **"למה אתה מציק לי?"**, **"למה אתה מרביץ לי?"**. הנאשם מסר כי לאחר מכן, שבו שניהם לישון במיטתם, היא לא בכתה אבל פניה היו עצובות. הנאשם מסר שלא שמע מתי קמה המנוחה ממיטתם ולא שמע את נפילתה וכשקם משנתו בסביבות השעה 05:30 הרגיש שהוא נוגע במשהו, **"חפץ מסוים"**, שחוסם לו את המעבר, ואז גילה את המנוחה מוטלת כשפניה לכיוון הרצפה. כשנשאל האם הוא מצטער על מה שעשה, השיב: **"כן, מביע חרטה"**. כשנשאל האם הוא מבין את שעשה, השיב: **"עשיתי משהו שלא הייתי צריך לעשות"** והניד את ראשו בחיוב, ובהמשך אמר: **"מבין ומביע חרטה"**.

בהמשך היום, 16.01.2013, בשעה 11:40 נגבתה מהנאשם הודעה נוספת בתחנת המשטרה הנאשם מסר שהוא מתחרט על כל מה שקרה, אישר שכל שאמר בתשאול ובשחזור זה אמת, ואמר: **"מה שהיה לי לספר סיפורי"**, ומלבד זאת ביקש לשמור על זכות השתיקה.

ביום 22.01.2013 בשעה 09:22 נגבתה מהנאשם הודעה נוספת, שבתחילתה אמר: **"אני לא זוכר בכלל שאת המכות האלה שאתם אמרתם שרציתם, אני בכלל... אני בכלל לא זוכר שאני נתתי לה אותם"**. הנאשם ציין כי בשנים האחרונות הוא לא זוכר כל כך טוב. עם זאת, בהמשך, העלה ספק האם המנוחה שבה למיטה לאחר אירוע המכות, אך מיד לאחר מכן שב וציין כי המנוחה חזרה למיטה וישנה לצדו. הנאשם סיפר כי הוא נרדם בקלות ולכן לא ידע לומר מתי קמה המנוחה פעם נוספת ממיטתם. הנאשם טען שלא הרביץ למנוחה בעבר וכשנשאל מדוע היכה בה הפעם, השיב: **"... יכול להיות שכל הכעס הזה, הצטבר במשך 14 שנה שכבר, אני אני אמרתי שאני רציתי לגמור את הסיפור הזה, לא לא עכשיו אולי עוד איזה חצי שנה אולי עוד איזה חצי שנה וזה היה תלוי תלוי בהתאם לאמא שלה, כי היא, כי היא הבטיחה לנו להחליף אוטו אז אמרתי אם היא תיתן לנו עוד כמה זמן, אני אני אחזיק אותה עד סוף השנה..."**. כשנשאל האם לא היה נותן למנוחה מכות ככל שאמה הייתה מחליפה לו את הרכב, השיב: **"יכול להיות"**; לשאלה האם היה מתאפק, השיב: **"כן"**.

כן בטוח. הנאשם שב ואישר כי נתן למנוחה שתי מכות וכשנשאל כיצד, הסביר: **"עם שורש כף היד"**. הנאשם שב ונשאל האם אמה של המנוחה הייתה מחליפה לו את הרכב, היה מחכה ולא מעיף אותה, ועל כך השיב: **"לא הייתי קורא לזה להעיף אלא שולח אותה לבית במצב עומד... במצב שהיא חיה"**. כשהתבקש להבהיר, השיב: **"שהיא שהיא, יעני שהיא בחיים"**. הנאשם נשאר מה השתבש, והשיב: **"זעם פתאומי לא יודע מה"**. כשנשאל האם רצה במותה של המנוחה, השיב: **"בחיים לא... את זה ולא פיללתי לזה"**.

ביום 24.01.2013 בשעה 13:06 נגבתה מהנאשם הודעה נוספת במשטרה, במהלכה נשאל האם נלקח לבית החולים בגין ידו והשיב בחיוב ומסר שנאמר לו במיון שמדובר בעור יבש. כשנשאל האם זו היד עמה הכה את המנוחה ולכן נפתח העור היבש, השיב: **"כנראה"**. כשנשאל איך הדבר קרה, השיב: **"... לא הסתכלתי על זה בדיוק יכול להיות שזה קרה כשנתתי את המכה, אין לי מושג"** ובהמשך אמר: **"לא הסתכלתי על זה לא הסתכלתי על זה"**. החוקר אמר לו: **"תוך כדי שאני"** והנאשם השלים את המשפט ואמר: **"מכה בה"**. הנאשם שב ונשאל האם לאחר שהכה את המנוחה הוא ישב לידה כשהיא נפלה, ועל כך השיב הנאשם: **"כשישבתי לידה? לא לא ישבתי לידה היא חזרה למיטה כמו שאמרתי לך ... היא חזרה למיטה ואחרי זה אחרי זה היא אם היא קמה אחרי שלוש וחצי אני לא אני מתאר לעצמי שכן, כשקמתי ראיתי את התוצאה הסופית..."**. הנאשם שב ונשאל האם ביקש במותה והשיב על כך: **"לא בחיים שלי לא פיללתי ולא שום דבר"**. הנאשם נשאל: **"מה חשבת שהיא תחזיק מעמד אחרי המכות? איזה מכות זה היה, זה היה כזה חזק באמת?"** והנאשם השיב בחיוב.

יש להדגיש כי במהלך החקירה, הנאשם אמר מיוזמתו כך: **"... הבחור ההוא סיפר לי אסף שקיים במערכת בתי הסוהר, קיים ... מה שנקרא מחלקה טיפולית מג"ש זה כזה דבר אני שואף להגיע אולי יש משהו בתת מודע שלי שאני לא שאני לא ער אליו ושאני יכול לגלות ויש מה לתרום אני גם נגר ואני גם גנן. אז אולי זה יכול לעזור אתה מבין. לטפל בעצמי. וזה אמרו לי באיזשהו שלב שתשאל את העורך הדין שלך. להגיע לזה ... מה שאני הבנתי ממנו זה שהעצורים הם מטפלים בינם לבין עצמם בכל הבעיות האלה ואז ושהם יוצאים החוצה ממעגל המחלקה לשקמת דברים כאלה אסור להם לדבר"**. הנאשם נשאל כיצד הדבר קשור אליו, והשיב: **"אני שואף להגיע לזה אחרי שאני הולך לרצות את עונשי"**. הנאשם נשאל האם הוא מעוניין להגיע לשם בגלל שחוץ מהמכות יתכן ועשה למנוחה משהו שהוא לא מודע לו, ועל כך השיב: **"בדיוק בדיוק, ואני בין היתר רוצה לטפל בעצמי אני לא סליחה שאני אומר את זה אני לא בן אדם פסיכופט או בן אדם לא שפוי, אני רוצה לחזור לחיים פחות או יותר תקינים"**.

ביום 29.01.2013 בשעה 10:36 נגבתה מהנאשם הודעה נוספת במשטרה, במהלכה אמר: **"לא רציתי לרצוח אותה, ציפיתי שהיא תקבל את המכות והחיים יחזרו להיות נורמליים"**. כשנשאל מדוע הכה בעוצמה את המנוחה, בעיקר כשמדובר באישה חולנית, השיב: **"אין לי תשובה על זה"**. כשנשאל: **"ובכל זאת היכית אותה בחוזקה?"**, השיב: **"היכיתי בה"**. כשנשאל מה הרגיש לאחר מכן, השיב: **"אני אמרתי כבר שהשתחרר ממני עול"**. כשנשאל האם יתכן ולאחר המכות המנוחה נפלה

ולא חזרה עוד למיטה ובעצם הוא הותיר אותה שכובה על הרצפה עד שהחליט להתקשר למד"א ולאחרים, השיב: **"יכול להיות, אני לא זוכר, כנראה הזכרון מתחיל לבגוד בי"**. כשנשאל האם הוא רוצה לומר דבר מה נוסף, השיב: **"לא, רק מצטער על כל המקרה הזה שקרה"**. כשנשאל מה היה עושה לו יכל להחזיר את הגלגל לאחור, השיב: **"דבר ראשון משאיר אותה בחיים"** ולאחר מכן **"דואג לשלוח אותה להורים שלה במצב שלם ומצב חי"**.

41. הנה כי כן, הודאת הנאשם בכללותה ניתנה בשלבים, כשבכל שלב נתגלה טפח נוסף עד להתבהרות התמונה, כשהמוטיב המרכזי, הוא הגרעין הקשה, מצוי באותן שתי מכות שהפליא במנוחה באישון הליל. אכן, מדי פעם נסוג הנאשם מהודאתו ומבקש לטשטש את חלקו, לעתים תוך העלאת הטענה כי זיכרונו אינו טוב כשהיה. עם זאת, יש לבחון את תוכן הודאתו באספקלריה רחבה, תוך הבנה של דינאמיקה חקירתית שבה הנאשם, מוסר ההודאה, אינו בהכרח שש למסור הודאתו, וזו ניתנת תחת מטר שאלות לא פשוטות, מצד חוקריו המבקשים להגיע לחקר האמת. צפייה בקלטות החקירה מלמדת כי הנאשם הינו אדם בר דעת, המבין את חומרת מעשיו. אין בידי לקבל את עמדת ההגנה כי דבריו הושמו בפיו על-ידי מאן דהו. הנאשם היה מודע לכך שהוא מפליל את עצמו בתקיפת המנוחה, וידע לומר שלא גרם למותה. על רקע דברים אלו נקל להבין מדוע אין ההודאה קולחת מפיו ואינה דקת פורתא למן ההתחלה.

צפייה בקלטות החקירה והשחזור ועיון בהודאותיו של הנאשם, מלמדים על גרסה ברורה וקוהרנטית, בעיקר המעשים המיוחסים לו, גם אם הנאשם לא תמיד זכר כל פרט או דייק בדבריו. פרט חשוב הוא כי הנאשם תיאר את המניע למעשה, וחזר על כך הן בשחזור והן בחדר החקירות. עקביות נוספת בהודאותיו של הנאשם מצויה בליבת הודאתו - תיאור פגיעתו במנוחה, בכך שהכה אותה במצחה באמצעות שורש כף ידו ובנוסף הכה אותה בצלעותיה.

42. לא נעלמו מעיני פערים וסתירות בדברי הנאשם, בעיקר בהודאתו הראשונה אשר הייתה מבולבלת, לא ברורה ולא סדורה. הנאשם אף מסר גרסאות סותרות ביחס למעשיה של המנוחה לאחר שהכה בה, לעתים אמר שהיא שבה למיטתם ולעתים לא היה בטוח בכך. ברם, "הלכה ידועה ומושרשת היא, כי קיומן של סתירות ופרכות בהודיה אינו מביא, מיניה וביה, למסקנה כי מדובר בהודיה שאינה מהימנה. על אף מאפייניה הייחודיים, הודיה היא למעשה סוג מסוים של ראיה שאת משקלה יש להעריך על פי סימני האמת (ראו, סעיף 53 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971; ע"פ 403/89 **עבדול חי נ' מדינת ישראל**, פ"ד מו(4) 610, 620; ע"פ 4179/09 **מדינת ישראל נ' אלכסי וולקוב** (ניתן ביום 18.10.2010)).

פערים וסתירות בהודיה אינם שומטים בהכרח את הקרקע תחתיה. לא זו אף זו, הפסיקה הכירה באפשרות לאמץ חלקים מסוימים מהודיית נאשם (או מעדות אחרת) ולדחות אחרים. "מעשה יום יום הוא בבתי-המשפט שהשופט בורר לו מתוך עדות אחת או מתוך הודעה אחת דברים שהוא מקבל ודברים שהוא דוחה; ולעניין זה נוהגים אנו מנהג של פלגין דיבורא" (ע"פ 439/73 **לבנה נ' מדינת ישראל**, פ"ד כח(2) 785, 788; ע"פ 334/74 **ג'מאמעה נ' מדינת ישראל**, פ"ד כט(2) 29 (1975)).

נקבע בפסיקה כי המסקנה כי חלק מעדות מסוימת ראוי לאמון בעוד שחלק אחר יש לדחות היא מקרה פרטי של קביעת מהימנות ואין לנהוג בשיטה של "פלגין דיבורא" באופן שרירותי. פיצול

האמון כלפי ההודיה אפשרי רק אם נמצא יסוד סביר להבחין בין חלקיה. יפים לכאן דבריו של הנשיא שמגר בד"נ 3081/91 **קוזלי נ' מדינת ישראל**, פ"ד מה(4) 441, 459, באומרו: "... ניסיון החיים והניסיון השיפוטי מלמדים, שגם השקדן כולל בדבריו קטעי אמת, וכי גם דובר שעיקרי דבריו אמת מתבל דבריו לפעמים באמירה שאינה אמת, ועל בית המשפט לנסות ולהפריד בין אלו לאלו. הסינון וההפרדה בין חלקים אלה הם מן המלאכות המקובלות על בית המשפט".

אכן, בעשותו במלאכה זו על בית המשפט לבחון את העדות בזירות הראויה וכדברי הנשיא ברק בע"פ 5875/93 **עביט נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(5) 801, 812: "... פיצול עדות אסור שייעשה באופן שרירותי, ו[כי] נדרש יסוד סביר לאבחנה בין חלקי העדות (ראה ע"פ 71/76 **מרילי ואח' נ' מדינת ישראל**, פ"ד ל(2) 813, 819). בנסיבות המקרה, כאשר קיימות ראיות אחרות מהן עולה מעורבותו של המערער בביצוע הרצח, בדין קיבל בית המשפט קמא את חלק ההודאה של המערער, ככל שזה מתייחס לביצוע הרצח. אכן, חובתו של בית המשפט היושב בדין לברור את הבר מן התבן, ולחלץ מבין השיטין את האמת שבדברים."

במקרה דנא, לאחר צפייה ממושכת בתיעוד המצולם של חקירות הנאשם והשחזור בדירתו, כמו גם מעדויות החוקרים, נחה דעתי לקבל כמהימנה את ליבת הודאת הנאשם ביחס למכות שהפליא במנוחה, בפניה ובצלעותיה, בעיקר לאור אופן הדגמתם על ידו ולאחר שנימק את כעסיו על המנוחה. לאחר מסירת הודאתו, נראה הנאשם כמי שפרק מעליו תחושת מועקה, הוא חש חרטה ונכון לקבל עליו את עונשו. לא מצאתי באי אחדות תיאורו בכל הנוגע לשאלה האם המנוחה נפלה מיד לאחר שהכה אותה או שהיא שבה למיטה ולאחר מכן נפלה ארצה, כדי לשמוט את הקרקע תחת הודאת הנאשם או להפחית ממשקלה בכל הנוגע לפגיעתו במנוחה. העובדה שקיימים חללים ראייתיים לא מוסברים ותהיות חסרות מענה אינה חוסמת בהכרח את האפשרות להרשיע על פי המארג הראייתי הקיים, ככל שעל אף התהיות הבלתי מוסברות עומדת בעינה המסקנה שהאשמה הוכחה מעבר לכל ספק סביר. בסופו של יום, כפי שצינתי, הנאשם מסר גרסה בסיסית קוהרנטית ובעלת הגיון פנימי, שהייתה מפורטת דיה ואין בפערים ובסתירות שנמצאו בה כדי להקים ספק סביר.

43. משקלה הפנימי של הודאת הנאשם מתחזק עוד יותר נוכח ריבוי ההודאות שנתן (אשר כולל השחזור עולות כדי חמש הודאות) בפני שוטרים שונים (ע"פ 658/80 **בולוס נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(1) 785, 815; דנ"פ 4530, 4342/97 **אל עביד נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא(1) 736, 776; ע"פ 6679/04 **אלכסנדר סטקלר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 11.5.2006)).

44. מסקנתי בנוגע למשקלה הפנימי להודאת הנאשם בפגיעה הפיזית במנוחה מתחזקת אף יותר לאור הימנעותו מלתן גרסה אחרת במסגרת עדות בבית המשפט. ודוק, נטל השכנוע כי הודיית חוץ שמסר נאשם הינה מהימנה ואמינה מוטל כידוע על התביעה ועל כן הלכה היא כי די לו לנאשם להקים בהקשר זה ספק סביר באשר למהימנות ההודאה. אולם, "במקום שבו מדובר בהודיה שנמסרה חופשית ומרצון... אין די בהעלאת טענ ג דא שההודאה כוזבת ועל הנאשם לעשות 'צעד ראוי כדי לשכנע את

בית המשפט' באמיתותה של הגרסה המאוחרת יותר, המוצגת על-ידיו בבית-המשפט 'במקום' הגרסה שהציג בהודיה" (ע"פ 6289/94 **דזשוילי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(2) 157, 172).

45. מהטעמים המפורטים לעיל, לאחר בחינת ההודאה לאור המבחן הפנימי, באתי למסקנה כי מדובר בהודאה בעלת משקל גבוה וכך גם מידת מהימנותה.

המבחן החיצוני של ההודאות

46. כאמור, התוספת הראייתית שעניינה "דבר-מה נוסף", אינה כזו המסבכת את הנאשם בביצוע העבירה שבה הודה, אלא ראייה מאמתת בלבד, המשמשת אמת-מידה לבחינת אמיתותה של ההודאה, ואין צורך שתקשור את הנאשם לאירוע. הרציונל העומד ביסוד הדרישה לתוספת ראייתית מסוג "דבר-מה נוסף", מקום שבו הודה נאשם בביצוע עבירה, עיקרו בצורך להפיג באמצעות מבחן חיצוני את החשש כי הנאשם ייחס לעצמו בהודאתו מעשה שלא ביצע (ראו למשל: ע"פ 6296/13 **אמג'ד אדריס נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 22.3.2015); ע"פ 6977/03 **רושדי סארה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 20.7.2009); ע"פ 1094/07 **יצחק דדון נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 3.7.2008)).

בתי המשפט חייבו עצמם ב"דבר מה נוסף" להודאה כדי לוודא כי הדברים שבהודאה דברי אמת הם. בתי המשפט לא חייבו עצמם בראיית סיוע, שהיא ראייה עצמאית, הקושרת את הנאשם לביצוע העבירה, מה שמצביע על כך שמעמדה של ההודאה איתן במארג הראיות הקיים. המבחן החיצוני, "דבר מה נוסף", בודק את ההודאה על פי סימני אמת שהם חיצוניים להודאה ואשר יש בהם, לפי מבחני השכל הישר, כדי להשליך אור על אמיתותה (ע"פ 715/78 **לוי נ' מדינת ישראל**, פ"ד לג(3) 228, 234). עוד יצוין כי "דבר מה" הוא ראייה, ישירה או נסיבתית, המאשרת במידת מה את תוכן ההודאה, אך לאו דווקא במה שנוגע לזהות הנאשם כמבצע העבירה (ע"פ 290/59 **פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פ"ד יד 1489, 1499).

47. כפי שציינתי, קיימים יחסי גומלין בין משקלה ומידת מהימנותה של ההודאה לבין משקלו ואופיו של "הדבר-מה", הנדרש כתוספת ראייתית לה, במובן זה שכל משקלה העצמי של ההודאה הוא גדול יותר, כן קטן הצורך להיזקק למבחן החיצוני של ה"דבר-מה"; וככל שמשקלה העצמי של ההודאה הוא קטן יותר, כן גדול הצורך להיזקק לאמת מידה חיצונית לבחינת האמת שבהודאה. עם זאת, מן הראוי להדגיש כי אפילו משקלה העצמי של ההודאה הוא רב, לא יורשע נאשם על פיה, ללא מבחן אמת חיצוני כלשהו, אפילו הוא קל שבקלים.

בענייננו, לאור משקלה הפנימי הגבוה של הודאת הנאשם, כפי שציינתי לעיל ולאור קשרי הגומלין בין המשקל הפנימי של ההודאה למשקלה החיצוני, אין חובה שהראיות שהציגה המאשימה כ"דבר מה נוסף" להיות חזקות ומשכנעות דיין כדי להביא להרשעת הנאשם.

48. בהקשר זה אציין כי אין הודאה אחת יכולה להוות "דבר מה" לאימות תוכנה של הודאה אחרת (ראו: ע"פ 658/80 **בולוס נ' מדינת ישראל**, פ"ד לה(1) 785, 815; ע"פ 915/85 **אחמד מזייד קוזלי נ' מדינת ישראל**; ע"פ 698/01 **מוחמד ג'באלי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 22.10.2002). הסיבה לכך הינה שכל עוד בא המידע מפי הנאשם, לא סר החשש שמא הודה בדבר שלא עשה ממניעיו שלו, שאינם קשורים ללחץ החקירה.

49. ומן הכלל אל הפרט; נמצא כי "הדבר מה" שיש להביא לאימות הודאתו של הנאשם הוא אותו "דבר מה" המאמת פרטים המצויים בהודאה, והשייכים לגזרה השנויה במחלוקת שבין התביעה לבין ההגנה. במקרה דנא, גזרה זו אינה קשורה בעצם נוכחות הנאשם בדירה בה נמצאה גופת המנוחה - עובדה המוסכמת על שני הצדדים - אלא קשורה בשאלה האם הנאשם, שהיה נוכח במקום, הכה את המנוחה עובר לפטירתה.

50. במקרה שלפניי שוכנעתי כי קיימות ראיות שמקורן אינו בנאשם, המאמתות את תוכן של הודאותיו ומספקות את דרישת התוספת הראייתית דרושה. אפרוט אלו אחת לאחת:

50.1 החבלות שעל גופת המנוחה - הנאשם פירט והציג בהודאותיו כיצד הכה את המנוחה בפניה ובצלעותיה. בחוות הדעת הפתולוגית (ת/7) צוין כי על גופתה של המנוחה נמצאו פצעי קרע ופצעי שפשוף בפניה, דימומים תת עוריים בגפיה, שנגרמו מחבלה קהה ישירה (מכה) או מחבלה בלתי ישירה (נפילה) עד כ- 24 שעות לפני מותה. צוין כי הנזקים החבלתיים שנמצאו על גופתה של המנוחה אינם קטלניים כשלעצמם, אך לא ניתן לשלול את האפשרות שההתרגשות כתוצאה מהחבלות החישו את מותה, במנגנון של דחק רגשי על רקע שינויים חולניים כרוניים בלבה.

השוטר ירון סמימי, אשר הגיע לדירת הנאשם, ציין בדו"ח הפעולה שלו (ת/5), כי על פניה של המנוחה נצפו כתמי דם וסימני חבלה כחולים ושחורים על מצחה.

בטופס הכרזה על מוות בחתימת הפרמדיק אלון הרלינגר (ת/4) והודעתו במשטרה מיום 16.1.2013 (ת/3), מסר האחרון שמצא את המנוחה שכובה על גבה, ללא הכרה, נצפתה חבלה במצחה, סימני דם על פניה ובסביבתה.

השוטר איתי לאור, אשר הגיע לדירת הנאשם, ציין ע"ג מזכר (ת/2), כי מצחה של המנוחה נראה נפוח ועל לחיה הימני נראו שני סימנים כחולים.

תמונות גופתה של המנוחה, כפי שצולמו בעודה של המנוחה שכובה על רצפת דירתה (ת/8), מציגות היטב את פניה החבולות של המנוחה; וכן את כתמי הדם שעל פניה, על בגדיה ומסביב

לגופתה. על מצחה של המנוחה נראים היטב, מלבד פצע מכוסה גלד, גם כתמים כחולים וסימני דם. בנוסף, נצפה דם על אפה ועל שפתיה.

סבורני, אם כן, כי הסימנים שעל גופת המנוחה עולים בקנה אחד ומחזקים כ"דבר מה נוסף" את תיאורו של הנאשם בנוגע לפגיעתו בפניה של המנוחה.

50.2 החתך הטרי שנמצא על ידו של הנאשם - השוטרים סמימי ולאור, שהגיעו בשעת בוקר מוקדמת לדירת הנאשם זיהו על כף ידו הימנית "חתך פתוח" (ת/2, ת/5). הנאשם נשאל על החתך שעל ידו והשיב שזו תוצאה של עור יבש, כשהוא לא מטופל בקרם ידיים (ת/10). בהמשך, עת נחקר בתחנת המשטרה, גרס הנאשם כי נחתך בידו שעה שהפך את גופת המנוחה, כדי שתשכב על בטנה, לפי הנחיות טלפוניות שקיבל ממוקדן מגן דוד אדום. איזמירלי הקשה על הנאשם ואמר לו שאין זה סביר שיחתך וידמם בידו, אך משום שהפך את גופת המנוחה, יהא משקלה אשר יהא. בשלב זה, העלה הנאשם את האפשרות שנחתך בידו בעבודתו, אך מיד לאחר מכן אישר כי כלל לא היה בעבודה באותו היום (ת/11). מהודעתו של מעסיקו של הנאשם, גיל פרטוש, עלה כי הנאשם לא הגיע לעבודה גם ביום שקדם ליום שבו נפטרה המנוחה (ת/6).

בהודעתו מיום 24.01.2013 (ת/14, ת/18), אישר הנאשם כי נלקח למיון בית החולים בגלל החתך שבידו. כשנשאל האם זו היד עמה הכה את המנוחה ולכן נפתח העור היבש, השיב: **"כנראה".** כשנשאל איך הדבר קרה, השיב: **"... לא הסתכלתי על זה בדיוק יכול להיות שזה שזה קרה כשנתתי את המכה, אין לי מושג".**

בעניין זה יוזכר כי בשחזור הדגים הנאשם כיצד הכה את המנוחה בשתי ידיו, כשהן מאוגרפות.

50.3 הרעשים ששמעה השכנה - א ק, מורה במקצועה, העידה כי היא מתגוררת בדירה שמעל לדירתם של הנאשם והמנוחה. א סיפרה כי בלילה שבין ה-15.1.2013 ל-16.1.2013 היא התעוררה פעמיים משנתה לשמע צעקות של גבר ואישה ורעש שדמה להזזת רהיטים. א תיארה את הצעקות כקולות מהבטן ולא נשמעו כקולות של ילדים, כפי שלעתים שמעה מבחוץ, באזור שסמוך לבניין המגורים, אלא הם בקעו מהדירה שמתחתיה. התרשמתי מהעדה כי האמת הייתה שגורה בפיה ולא מצאתי להטיל דופי בכנותה. עדותה של א מחזקת את דברי הנאשם, כך בהודאתו (ת/11), כשהשיב בחיוב לשאלה האם המנוחה צעקה או בכתה לאחר שהכה אותה, והוסיף שהיא אמרה: "למה אתה מרביץ לי?".

51. הנה כי כן, סבורני כי בראיות החיצוניות הנוספות שמאששות את הודאותיו של הנאשם, כפי שסקרתי אותם לעיל, כל אחת לחוד ובהצטברותם הכוללת, יש די והותר על מנת להוות ה"דבר-מה הנוסף" הנדרש על מנת לחייב בדין את הנאשם על סמך הודאותיו.

יא. התנהגות מאוחרת של הנאשם שאינה מתיישבת עם חפות

52. ככלל, התנהגות מפלילה של נאשם, להבדיל מהתבטאות מפלילה, אינה מהווה הודיה; ודינה כדין ראיה נסיבתית. התנהגות נאשם, אשר בהיעדר הסבר "תמים", מצביעה על מעורבותו ואחריותו לביצוע עבירה הינה בעלת כוח ראייתי עצמאי לחובתו, ובתור שכזו עשוי אף לשמש סיוע ראייתי להרשעתו (ראו: קדמי, בעמ' 310).

53. בענייננו, סבורני כי העובדה, שאינה שנויה במחלוקת, לפיה הנאשם מצא לנכון להתקשר למעסיקו, גיל פרטוש, עוד בטרם התקשר למגן דוד אדום, לאחר שגילה, כך לדבריו, את המנוחה מוטלת על הארץ, שכובה על פניה ללא נוע, מצביעה על כך שהנאשם לא לגמרי הופתע לגלות כך את המנוחה בתום אותו הלילה.

54. אזכיר כי פרטוש סיפר בהודעתו במשטרה כי הנאשם התקשר אליו באותו בוקר בשעה 5:40 ואמר לו: "בוקר טוב, סליחה שאני מעיר אותך, אבל כנראה שגם היום אני לא יוכל לבוא לעבודה, חזרתי הבית, או שהוא אמר נכנסתי הביתה, ומצאתי את ד על הרצפה". פרטוש הוסיף שיתכן והנאשם דיבר גם על דם ועל כך שהמנוחה כנראה נפלה ושהוא צריך לקחת אותה למיון. פרטוש אמר לו שאם צריך שיזמין אמבולנס. לדבריו, הוא לא זיהה דחיפות או לחץ מצד הנאשם (ת/6).

55. הנה כי כן, העובדה שהנאשם מצא לנכון להקדים ולהתקשר למעסיקו כדי להתנצל על כך שכנראה הוא לא יגיע באותו היום לעבודה, עוד בטרם בדק בעצמו מה מצבה של המנוחה ובטרם הזעיק עבודה עזרה רפואית, בה בעת שהיא שכובה על הרצפה מתבוססת בדמה ללא נוע, מלמדת יותר מכל כי הנאשם לא הופתע לגלות את המנוחה במצבה זה, ואף יתכן שידע כי אין דחיפות לנסות ולהצילה. יצוין כי הנאשם נשאל בחקירתו על התנהלותו זו, והתקשה להסבירה. כשנשאל הנאשם מדוע התקשר קודם כל לפרטוש, השיב: "אחרי זה התקשרתי ישר למד"א"; ובהמשך הוסיף: "טוב, עשיתי טעות הא.. אני, אני מודה בזה. אבל הא.. הם כבר קבעו את מותה..." (ת/11).

56. סבורני כי התנהלות תמוהה זו, אשר לא זכתה להסבר מצד הנאשם, הן בחקירתו במשטרה והן נוכח שתיקתו בבית המשפט, מהווה ראיה נסיבתית לחובתו, וככזו היא מצטרפת ומחזקת, אף למעלה מהצורך, את יתר הראיות, לצורך ביסוס הרשעת הנאשם במיוחס לו.

יב. שתיקת הנאשם במשפט

57. כפי שהוזכר לא אחת, הנאשם בחר מטעמים השמורים עמו, שלא להעיד במשפט, ובכך מנע מבית

המשפט לשמוע את גרסתו ואת תגובתו, באופן בלתי אמצעי, לתשתית הראייתית שהניחה המאשימה בעניינו.

58. אין בידי לקבל את טענת ההגנה, לפיה הימנעות הנאשם ממתן עדות לא תשמש ראיה לחובתו, על אף שבית משפט זה הזהירו בכך, היות ולא שוכנעתי, מן הנימוקים שפירטתי לעיל, כי לנאשם יש מוגבלות שכלית או נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005. ואדגיש, אף אם קיימת לנאשם מוגבלות שכזו, לא הוכח שיש בה כדי למנוע ממנו למסור עדות בבית המשפט.

59. הנה כי כן, הנאשם לא העיד ולא אמר דבר על עצם האמרות שמסר לשוטרים ועל כן אין טענה מפיו כי האמרות אינן מהימנות ואינן נכונות או כי הדברים נאמרו שלא מרצונו או כי נפגעו זכויותיו בדרך כלשהי. כאמור, ההגנה תקפה את קבילות ומהימנות אמירות הנאשם, בשל היותו בלחצים, חיצוניים ופנימיים, וכי נפגעו זכויותיו להליך הוגן, אך גרסה נגדית כלשהי, מהאדם היחיד שיכול היה למסור אותה, לא באה. בנסיבות אלה, יש בשתיקת הנאשם, בין מכוח הוראות החוק ובין מכוח ההיגיון והשכל הישר, בבחינת חיזוק בעל ערך פוזיטיבי, שנוסף לראיות התביעה, כאמור בסעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

יג. עבירת התקיפה הגורמת חבלה ממש כלפי בן זוג

60. על בסיס המקובץ עד כאן, אני קובע כי המאשימה הוכיחה ברף השכנוע הנדרש כי הנאשם הכה את המנוחה כפי המפורט בכתב האישום. נותר אם כן לבחון האם יש בכך כדי להרשיעו בעבירת התקיפה המיוחסת לו ותשובתי על כך בחיוב.

61. סעיף 379 לחוק העונשין קובע:

"התוקף שלא כדין את חברו, דינו - מאסר שנתיים, והוא אם לא נקבע בחוק זה עונש אחר לעבירה זו מחמת נסיבותיה".

סעיף 380 לחוק העונשין קובע:

"התוקף חברו וגורם לו בכך חבלה של ממש, דינו - מאסר שלוש שנים"

וסעיף 382 לחוק העונשין קובע:

"(ב) העובר עבירה לפי סעיף 379 כלפי בן משפחתו, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה; לענין סעיף זה, "בן משפחתו" - לרבות מי שהיה בן משפחתו בעבר, והוא אחד מאלה:

(1) בן זוגו, לרבות הידוע בציבור כבן זוגו;

(2) קטין או חסר ישע, שעליו עובר העבירה אחראי, כהגדרת "אחראי על

קטין או חסר ישע" בסעיף 368א.

)

(ג) העובר עבירה לפי סעיף 380 כלפי בן זוגו, כמשמעותו בסעיף קטן (ב), דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה."

62. הגדרת התקיפה היא רחבה וכוללת נגיעה, דחיפה או הפעלת כוח בדרך אחרת. קדמי בספרו על הדין בפלילים, הדין בראי הפסיקה, חלק שלישי, מהדורה מעודכנת, תשס"ו-2006, בעמ' 1513, כותב כי תקיפה באה לכלל ביטוי ב"הכאת אדם", "נגיעה בו", "דחיפתו" או "הפעלת כוח בדרך אחרת על גופו", במישרין או בעקיפין וזאת "בלא הסכמתו" או "בהסכמתו שהושגה בתרמית", ולהבדיל מן החלופה הכוללת של הפעלת כח בדרך אחרת, לגבי החלופות "המסוימות" כלומר, הכאה, נגיעה, או דחיפה, אין נפקא מינה מהי מידת הכוח הננקטת. כך שבסיכומו של דבר, תקיפה משמעה "גרם מגע פיזי בגופו של אחר ללא הסכמתו במידה שדי בה כדי לגרום נזק או אי נוחות". המלומד קדמי מדגיש כי הגישה המקובלת היא לתן למושגים אלה משמעות רחבה.

63. באשר ליסוד הנפשי, המדובר בעבירת מחשבה פלילית התנהגותית ובתור שכזו - העדר דרישה של "כוונה" - בא היסוד הנפשי הדרוש להרשעה לפיה על סיפוקו במודעות כלפי טיב המעשה וכלפי התקיימות הנסיבות. המקרים בהם נגיעה לא תחשב לתקיפה פורשו בפסיקה בצמצום רב, ובהתאם להקשר בו בוצע המעשה (ראו: קדמי בעמ' 1520).

64. אין ספק, אם כך, כי המכות שהפליא הנאשם במנוחה, בת זוגתו, מהוות בנסיבות ביצוען במקרה דנא עבירת תקיפה כלפי בן משפחה, כהגדרתה בחוק העונשין. בענייננו, היסוד העובדתי קם מעצם מעשיו של הנאשם, אשר אותותיהם ניכרו מסימני החבלות שעל גופה של המנוחה, כפי שתועדו בתמונות. היסוד הנפשי נלמד מנסיבות ביצוע המעשים מהן אין ספק כי הנאשם התכוון במעשיו לתקוף את המנוחה ולפגוע בה, בשל כעסו עליה, כפי דבריו.

יד. סוף-דבר

65. הנני קובע כי המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק סביר את יסודות העבירה שיוחסה לנאשם וכי לא עמדה לנאשם הגנה טובה.

אשר על כן, אני מרשיע את הנאשם בביצוע עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיפים 380 ו-382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

66. למען הסדר הטוב יצוין כי עיקרי הכרעת הדין ותוצאותיה נמסרו לב"כ הצדדים ולנאשם. הכרעת הדין תשלח לצדדים, בדואר רשום, באמצעות המזכירות.

טיעוני הצדדים לעונש ישמעו במועד שנקבע במעמד הצדדים.

ניתנה היום, 12/04/2015